DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
May 20, 1995

THE LITHUANIAN WORLD – WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXVI Kaina 75 c. ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, GEGUŽĖ – MAY 20, 1995 Nr. 98

Kauno meras atsistatydina

Vilnius, gegužės 18 d. (Elta) – Kauno meras Rimantas Tumosa gegužės 18 d. Kauno savivaldybės sekretoriatui įteikė pareiškimą, kad jo atsistatydinimo iš mero pareigų klausimas būtų įtrauktas į artimiausio Kauno deputatų tarybos posėdžio darbotvarkę.

Šį faktą ketvirtadienį Seime įvykusioje spaudos konferencijoje patvirtino Tėvynės Sąjungos valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius. Jis sakė, kad Tėvynės Sąjungos valdyba pritarė tokiam mero žingsniui. Šį sprendimą nulėmė tai, kad R. Tumosa, pasak G. Vagnoriaus, dėl neapdairumo 1994 m. neatliko deklaravimo procedūros apie suteiktas paskolas pagal tuo metu dar galiojusį įstatymą.

Tėvynės Sąjungos komisija, tyrusi dėl R. Tumosos kilusį triukšmą, nenustatė, kad Kauno meras būtų kaip nors netinkamai pasipelnęs arba nesumokėjęs mokesčių. Komisija konstatavo tik paskolų pajamų nedeklaravimo faktą, bet ne mokesčių slėpimą, nes 1991-1994 m. gautos pajamos už paskolas pagal galiojančius įstatymus neapmokestinamos.

Vis dėlto konservatoriai pripažino, kad Kauno meras dėl patirties stokos padarė politinių klaidų – nevykusiai pajuokavo per spaudos konferenciją esą turtą įsigijęs prekiaudamas Gariūnuose. Toks pajuokavimas, G. Vagnoriaus nuomone, politikui neleistinas.

Tėvynės Sąjunga dabar jau pagal „reiklumo kartelę" rinks informaciją apie esamų valdžioje pareigūnų veiklą, pradėdama nuo paties prezidento.

JAV Atstovų rūmų vadovas Newt Gingrich (R-GA) ir kiti respublikonai Kongreso nariai ketvirtadienį kalbėjosi su reporteriais, po to kai Atstovų rūmuose pravedė siūlomą JAV biudžeto projektą. Dabar projektas bus diskutuojamas Senate. Su Gingrich buvo biudžeto komiteto pirmininkas John Kasich (iš Ohio) (kairėje), kuris daugiausiai pasidarbavo organizuodamas paramą projektui, ir Atstovų rūmų daugumos vadas Dick Armey (iš Texas). Pravestas biudžetas, 16.4 bilijonų dolerių mažesnis už anksčiau pravestą biudžetą, praėjo 235-189 balsų santykiu. Prezidentas žada panaudoti veto biudžeto skyriams, kur mažinamos lėšos mokykloms ir kitiems pašalpos reikalingiesiems.

Vilniuje rasti Armijos Krajovos dokumentai

Vilnius, gegužės 18 d. (AGEP) – Vilniaus Bernardinų bažnyčios sienoje aptiktas Antrojo Pasaulinio karo metų Lenkijos Armijos Krajovos veiklos Vilniaus krašte archyvas, rašo „Lietuvos rytas". Daugelis rastųjų dokumentų priskiriami Armijos Krajovos Vilniaus krašto propagandos ir informacijos biurui. Juose daugiausia kalbama apie 1943 m. antros pusės bei 1944 m. pirmojo pusmečio veiklą, o ypač apie 1944 m. pavasarį, kai Armija Krajova paskelbė Vilniaus krašte mobilizaciją ir tikėjosi čia sutelkti 18,000 kariuomenę Vilniui pulti.

Archyve – pranešimai, laiškai, dokumentai apie slaptus butus, praėjimus, taip pat žmonių, dirbusių KGB, Gestape, bei „nelojaliais" laikytų lietuvių sąrašai. Dokumentai liudija Lenkijos ir Lietuvos santykius, pagal kuriuos numatoma visos Lietuvos okupacija, lenko valdytojo paskyrimas, nelojalių lietuvių pašalinimas.

Kita dokumentų grupė liudija Armijos Krajovos bendradarbiavimą su vokiečiais. Juose rasta jokioje ir Lietuvos, ir Lenkijos literatūroje apie Armiją Krajovą neminėtų faktų. Taip pat šie dokumentai liudija Armijos Krajovos narių plėšikavimą, gyventojų mušimą, namų deginimą, gyvulių grobimą. Dokumentų būklė yra labai bloga, todėl jie pirmiausia bus mikrofilmuojami, restauruojami ir konservuojami. Tik po to, kai archyvas bus aprašytas, dokumentus galės tyrinėti mokslininkai.

Tirs, ar Kauno meras nepažeidė įstatymų

Vilnius, gegužės 13 d. (AGEP) – Jau antrą savaitę didžiuosiuose Lietuvos dienraščiuose rašoma apie naująjį Kauno merą Rimantą Tumosą. Kaip rašo „Lietuvos aidas" gegužės 12 d., Jaunalietuvių vadas, Kauno tarybos narys Stanislovas Buškevičius bei jo kolega Laisvės Sąjungos vadovas Vytautas Šustauskas reikalauja, kad meras paaiškintų, ar jis yra deklaravęs privačiai turizmo firmai paskolintus pinigus ir ar yra sumokėjęs mokesčius Valstybinei mokesčių inspekcijai.

Rimantas Tumosa sako, kad jis paskolinęs tuo metu atliekamus 70,000 Vokietijos markių ir 11,000 dol. šiai firmai. Šiuos pinigus R. Tumosa uždirbo to meto įstatymų nedraudžiamu būdu – prekiaudamas įvairiose prekyvietėse.

Prieš jam tampant Kauno meru, Rimanto Tumosos pajamos buvo žinomos Tėvynės Sąjungos Kauno skyriaus vadovui. Tėvynės Sąjungos Kauno skyriaus vadovas mano, kad šis triukšmas spaudoje yra politinis skandalas. Po rinkimų į savivaldybes atrasta, kad į Kauno miesto biudžetą nesumokėta 2.7 milijonai litų mokesčių bei dar kitų negražių dalykų. Tėvynės Sąjungos valdyba aiškinsis, ar Rimantas Tumosa, prieš tapdamas Kauno meru, nepažeidė įstatymų.

JAV Senato komitetas prašomas remti NATO narystės plėtimą

Vašingtonas, gegužės 17 d. – JAV Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas Kęstutis Paulius Žygas parašė laišką JAV Senato Užsienio santykių komiteto pirmininkui sen. Jesse Helms, kuriame prašo senatorių skatinti NATO greitą plėtimą, priimant Vidurio ir Rytų Europos šalis. Laiške išreiškiama viltis, kad senatorius paskatins komitetą plėsti NATO ir visoms Vidurio ir Rytų Europos šalims taikyti tokias pačias narystės sąlygas.

Laiške Senato komiteto pirmininkas yra užtikrinamas, kad tiek Lietuva, tiek ir Latvija ir Estija daro pažangą, išpildant dar net neoficialias NATO „Partnerystės vardan taikos" sąlygas. Pacituojami ir Vilniuje gegužės 9 d. spaudos konferencijoje NATO pareigūnai, spaudos konferencijoje konstatavę, kad „Lietuvos karinės pajėgos gali pasiekti NATO standartus per dvejus trejus metus". Primenama, kad NATO pareigūnai pagyrė Lietuvą ir kitas Baltijos šalis už jų „pažangą tolinantis nuo sovietinio karinių pajėgų modelio".

K. P. Žygas savo laiške taip pat primena, kad Lietuvos taikos palaikytojai šiuo metu tarnauja Kroatijoje JT taikos palaikytojų sudėtyje. Primena, kad Lietuvos kariniai daliniai dalyvaus šešiose iš 14 „Partnerystės vardan taikos" karinių pratybų 1995 metais. Nors Lietuvos kariniai daliniai tėra tik kukliai aprūpinti, rašo Žygas, karininkų bei karių galvosena bei nuotaika yra tokios, kokių senatorius Helms lauktų.

Baigdamas laišką JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas dar primena, kad visos trys Baltijos šalys yra parafavusios asocijuotos narystės Europos Sąjungoje dokumentus, kurie bus galutinai pasirašyti dar šį mėnesį.

Iškilmingas posėdis Steigiamajam Seimui paminėti

Vilnius, gegužės 16 d. (Elta) – Gegužės 15 d., lygiai 6:18 val. vakaro prasidėjo Lietuvos Seimo iškilmingas posėdis Steigiamojo Seimo 75 sukakčiai paminėti.

Prieš 75 metus, lygiai tą pačią gegužės dieną, tą pačią valandą ir minutę Kaune, miesto teatro rūmuose buvo pradėtas Lietuvos Respublikos Steigiamojo Seimo pirmasis posėdis. Ši data praėjusią savaitę paskelbta atmintina Lietuvai diena. Ją pažymint ir surengtas šis neeilinis dabartinio Seimo posėdis, kuriame dalyvavo Kovo 11-osios akto signatarai, Lietuvos vyriausybės nariai, Konstitucinio, Aukščiausiojo ir Apeliacinio teismo pirmininkai ir teisėjai, užsienio valstybių ambasadoriai bei laikinieji patikėtiniai Lietuvoje, Lietuvos bažnyčių hierarchai, politinių partijų ir organizacijų atstovai.

Trišalė taryba derins darbininkų, darbdavių ir valdžios interesus

Vilnius, gegužės 5 d. (Elta) – Spręsti darbininkų, darbdavių ir valdžios susikryžiuojančius interesus gegužės 5 d. buvo sudaryta trišalė taryba. Spaudos konferencijoje ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius pareiškė: „Lietuvos trišalė taryba turėtų tapti institucija, kurioje būtų derinami vyriausybės, darbdavių ir profsąjungų interesai, dialogas vyktų įvertinant partnerių galimybes".

Ši trišalė taryba sudaryta, pasirašius vyriausybės, profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų susitarimą dėl trišalės partnerystės. Jį vyriausybės vardu pasirašė ministras pirmininkas A. Šleževičius, profesinių sąjungų vardu – Lietuvos Darbininkų Sąjungos prezidentė A. Balsienė, Lietuvos Darbo Federacijos pirmininkas K. Kuzminskas, Lietuvos Profsąjungų Centro pirmininkas A. Kvedaravičius ir Lietuvos Profsąjungų Susivienijimo pirmininkas A. Sysas. Darbdavių vardu pasirašė Lietuvos Pramoninninkų Konfederacijos prezidentas B. Lubys ir Lietuvos Verslininkų Asociacijos prezidentas J. Viesulas.

Susitarta trišaliu principu spręsti socialines, ekonomines ir darbo problemas, bendradarbiauti įgyvendinant socialinę, ekonominę bei darbo politiką. Tam sudaryta trišalė taryba, kurios nariais tapo dokumentą pasirašiusieji profsąjungų ir darbdavių atstovai, o vyriausybei atstovaus penki ministrai Albertas Vasiliauskas, Kazimieras Klimašauskas, Reinoldijus Šarkinas, Mindaugas Mikaila ir Vytautas Einoris.

Trišalis susitarimas dėl socialinių, ekonominių ir darbo problemų sprendimo bus pasirašomas kiekvienais metais.

Kaip informuota per spaudos konferenciją, įvykusią po susitarimo pasirašymo, toks susitarimas pasirašomas pirmą kartą nepriklausomos Lietuvos istorijoje. Tai dar vienas būdų ieškoti kompromisinių sprendimų tarp vyriausybės, darbdavių ir profsąjungų.

Įsteigtoji trišalė taryba teiks pasiūlymus, kaip spręsti socialines, ekonomikos bei darbo problemas, svarstys kai kurių įstatymų ir kitų normatyvinių aktų projektus, teiks savo išvadas apie juos Seimui bei vyriausybei, analizuos įvairias dvišalės ir trišalės partnerystės galimybes, sprendžiant socialines, ekonomikos ir darbo problemas.

Lietuvos krašto apsaugos pareigūnas lankėsi Vašingtone

Vilnius, gegužės 11 d. (LA) – Gegužės 3 d. į JAV išvyko Krašto apsaugos ministerijos (KAM) sekretorius plk. Jonas Gečas. Jis kartu su Danijos, Didžiosios Britanijos, Latvijos ir Estijos gynybos ministerijų pareigūnais lankosi JAV Kongrese. Vizito tikslas – supažindinti Kongresą, JAV gynybos ministeriją bei Jungtinių Tautų Taikos palaikymo komitetą su JT taikos palaikytojų Baltijos bataliono BALTBAT kūrimu, ir su Šiaurės, Vakarų ir Baltijos valstybių kariniu bendradarbiavimu.

Gegužės 10 d. plk. Jonas Gečas Kongrese skaitė pranešimą „BALTBATo kūrimo politiniai aspektai". KAM sekretorius pabrėžė, kad „šio projekto politinė reikšmė ir tiesioginis tikslas yra tarptautinės taikos ir stabilumo stiprinimas. Kita jo pusė – Baltijos valstybių politinio svorio augimas ir, tuo pačiu, jų suvereniteto ir nepriklausomybės įtvirtinimas. Kai trys Baltijos šalys prisijungė prie NATO „Partnerystės vardan taikos" programos, kurią pasiūlė JAV, BALTBATo iniciatyva tapo centriniu jų partnerystės su Šiaurės Atlanto sąjunga, (NATO) elementu, nes Baltijos bataliono kūrimo ir paruošimo tikslai ir principai visiškai atitiko partnerystės taikai tikslus bei principus. BALTBAT projekto sėkmė žymia dalimi apspręs bendrą Partnerystės sėkmę". Pasak plk. J. Gečo, „vidaus politikos prasme BALTBAT projektas skatina Baltijos valstybėse geresnį Jungtinių Tautų tikslų supratimą ir stiprina ištikimybę tiems tikslams".

BALTBAT projekto įgyvendinimas suartina Baltijos šalis su Vakarų saugumo sistema. JAV parama šiam projektui suteikė naują impulsą. JAV padovanojo kariams uniformų, kitų būtinų daiktų, 90 karišku automobilių bei sunkvežimių, 142 radijo stotis, bei daug kitokios įrangos. Bendra šios paramos vertė yra 3.7 milijonai dolerių. KAM sekretorius padėkojo Jungtinių Valstijų Kongresui už paramą ir išreiškė viltį, jog Amerika ir toliau padės kurti BALTBAT.

Apdovanoti žydus gelbėję lietuviai

Vilnius, gegužės 8 d. (LR) – Kauno restorane „Versalis" gegužės 6 d. rinkosi Kauno ir Kauno krašto žmnės, vokiečių okupacijos metais gelbėję žydus. Šventė buvo skirta pagerbti Pasaulio Tautų Teisuolius, kartu paminėta Motinos diena ir 50-osios fašizmo nugalėjimo metinės.

Kaip rašo Vida Savičiūnaitė „Lietuvos ryte", jau antrą kartą šventę žydų tautos gelbėtojams surengė ir finansavo buvęs Kauno geto kalinys Simonas Kaplanas. Jis buvo išgelbėtas K. Preišvagalavičiaus šeimos, iki 1959 m. gyveno Lietuvoje, dabar Prancūzijos pilietis ir Kauno žydų bendruomenės garbės narys, kuris žinomas ir kaip Vilniuje veikiančio restorano „Lietuvos Jeruzalė" savininkas.

Renginyje dalyvavo Lietuvos bei Kauno žydų bendruomenių pirmininkai S. Alperavičius ir J. Tacas ir Kauno žydų bendruomenės nariai.

Šventėje dalyvavo apie 90 žydų gelbėtojų arba jų vaikų iš Kauno ir Kauno krašto. Kiekvienam dar kartą buvo pareikšta padėka ir įteikta menora – nuo 133 metų prieš Kristaus gimimą laikoma žydų tautos laisvės simboliu. Tai specialiai šioms iškilmėms Izraelyje pagaminta septynių žvakučių žvakidė, kurios atvaizdas yra ir Izraelio valstybės herbe. Ant menoros išgraviruotas užrašas: „1945-1995, Kaunas".

Po oficialios šventės dalies buvo „Lechaim!" („Į sveikatą!"), lietuviškai ir žydiškai skambėjo „Aleliuja", „Motinos himnas", koncerte dalyvavo dainininkai J. Magidas, A. Lemanas, muzikantai, šokėjai.

Lenkija protestuoja dėl rastų dokumentų komentavimo

Vilnius, gegužės 18 d. (Elta) – Lenkijos ambasadorius Lietuvoje Jan Widacki ketvirtadienį paskelbtame pareiškime rašo, kad kategoriškos dviejų Lietuvos politikų išvados ir priekaištai dėl Armijos Krajovos veiklos, nesulaukus istorikų išvadų, „liudija apie piktą valią ir neprisideda prie draugiškų santykių tarp lenkų ir lietuvių kūrimo". Spaudos konferenciją dėl rastų Armijos Krajovos archyvų surengę Seimo nariai Romualdas Ozolas ir Juozas Dringelis, anot ambasadoriaus, siekė politinio efekto.

Jan Widacki nuomone, jeigu atrasti dokumentai iš tikrųjų yra istorinis šaltinis, tai, prieš juos įvertinant ir padarant išvadas, turi būti įvertintas ir jų patikimumas. Lenkijos diplomatas kreipiasi į visus asmenis bei žurnalistus, ragindamas „vardan sąžiningumo susilaikyti nuo bet kokių išvadų, kol dėl rastų dokumentų savo nuomonės neišsakys kompetentingi Lietuvos ir Lenkijos istorikai".

Piketas prie Lietuvos Misijos

New Yorkas, gegužės 18 d. – Prie Lietuvos Nuolatinės Misijos Jungtinėms Tautoms gegužės 18 d., nuo 12:00 iki 12:50 val. įvyko piketas. Pikete dalyvavo nuo 80 iki 100 žmonių, absoliuti dauguma – 16-20 m. amžiaus žydų tautybės moksleiviai. Piketą fotografavo du fotoreporteriai iš New Yorko žydų savaitraščio „N.Y. Jewish Week". Piketas nesukėlė praeivių susidomėjimo.

Piketo dalyviai sugiedojo JAV himną, vėliau pasisakė du asmenys. Pirmasis kalbėtojas nupasakojo tariamus Aleksandro Lileikio nusikaltimus, apibūdino, kokiu būdu A. Lileikis gavo JAV pilietybę, reikalavo jį išduoti Lietuvai. Antrasis kalbėtojas abstrakčiai reikalavo atpildo žydų žudikams, ragino neužmiršti aukų. Po šių pasisakymų kiekvienas piketo dalyvis perskaitė po vieną pavardę žydų tautybės žmogaus, nužudyto Antrojo Pasaulinio karo metais.

Dauguma piketo dalyvių laikė plakatus su tokiais užrašais: „Nazi Raus", „President Brazauskas, do not talk about justice, do something", „Use your extradition treaty", „40,000 will not forget", „Your criminals should be in your country", „His victims age didn't matter, why should his?, „Never forget Vilna" ir panašiai.

Prieš piketą jo dalyviams buvo išdalintas Lietuvos Generalinio konsulato New Yorke pranešimas.

Po piketo trys piketo organizatorių atstovai susitiko su Generaliniu konsulu Petru Anusu. Trumpo pokalbio metu atstovai išreiškė abejonę, ar Lietuvos valdžios atstovai pakankamai energingai siekia Aleksando Lileikio ekstradicijos, teigė, jog turi dokumentų, kurie, jų nuomone, įrodo A. Lileikio kaltę, žadėjo pasitarę perduoti šių dokumentų kopijas Lietuvos pareigūnams arba per Generalinį konsulatą, arba per ambasadą Vašingtone.

Vėl galios partinio mokslo diplomai

Vilnius, gegužės 18 d. (Elta) – Seimas panaikino Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1990 m. spalio 18 d. nutarimą „Dėl aukštųjų partinių mokyklų diplomų nepripažinimo". Seimo priimtame nutarime sakoma, kad Aukščiausiosios Tarybos nutarimas laikomas netekusiu galios.

Už tai balsavo 47 Seimo nariai, prieš – 42. Buvo balsuojama vardiniu būdu. Nutarimas priimtas LDDP frakcijos balsų dauguma.

KALENDORIUS

Gegužės 20 d.: Šv. Bernardinas Sienietis, kunigas (1380-1444); Alfreda, Augmantė, Vygintė.

Gegužės 21 d.: Šeštas Velykų sekmadienis; Teobaldas, Valentas, Viktorija, Vaidevutis, Vydmina. 1563 m. mirė pirmosios lietuviškos knygos autorius Martynas Mažvydas.

Gegužės 22 d.: Julija, Rita, Elena, Aldona, Eimantas. Kanadoje švenčiama Viktorijos diena.

Gegužės 23 d.: Dezideriius, Andriejus, Merkurijus, Gertautas.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaguoja: Karolina Kubilienė
7525 Sheridan Dr. 3E, Willowbrook, IL 60514

AKADEMIJA DRUSKININKUOSE

1994 m. gruodžio 26 d. — 1995 m. sausio 2 d. Druskininkuose, „Nemuno" sanatorijoje, vyko Moksleivių ateitininkų sąjungos Žiemos akademija, kurioje dalyvavo maždaug 100 jaunuolių iš visos Lietuvos. Akademija jau kelerius metus kiekvieną rudenį, žiemą ir pavasarį sukviečia rašinio konkursą (keturių lygių, pagal amžių) laimėjusius moksleivius į savotišką tikėjimo, krašto pažinimo ir kultūros mokslą.

Šios akademijos tema buvo popiežiaus Jono Pauliaus II pasakyti žodžiai: „Būkite mylintys laisvę, kaip sąžinės išmėginimą, pasišventę darbui, trokštą prisiimti atsakomybę".

Čia buvo daug paskaitų, kurias skaitė:

Vidas Abraitis, laikinai einantis Lietuvos Ateitininkų Federacijos pirmininko pareigas — „Šeima kaip vertybė", „Ką reiškia mirti sau ir save atiduoti", „Asmens priklausymas asmeniui"; filosofas Tomas Sodeika — „Orientavimasis mokslo pasaulyje"; psichologė Danutė Gailienė — „Moralinis brendimas"; kun. Robertas Grigas — „Tikėjimo autentiškumas ir kokybė", „Šeima Bažnyčioje"; mokytojas Saulius Mikuckis — „Socialinės analizės principai"; prof. Feliksas Palubinskas — „Turtas kaip vertybė"; kun. Gintaras Vitkus — „Asmeninės ateities vizija ir Dievo valia", „Pasirinkimas ir atsakomybė"; dr. M. Palubinskaitė — „Profesionalumo prasmė ir reikalingumas"; istorikė Genovaitė Gustaitė — „Palaimintojo J. Matulaičio ekumeniškumas ir lietuvybės veikla"; gydytojai Virgilijus Rudzinskas ir Nijolė Liobikienė — „Gyvybė kaip vertybė", „Šeimos paskirtis"; filosofas Vytautas Ališauskas — „Intelektinė kompetencija".

Žiniomis dalijosi universiteto studentai Gitana Bielskytė ir SAS pirmininkas Vygantas Malinauskas. Plenarinę paskaitą apie spalio mėn. Romoje vykusį Vyskupų Sinodą skaitė Kauno vyskupas augziliaras Sigitas Tamkevičius. Po ilgesnio laiko į Lietuvą atvykęs LAF pirmininkas dr. Arvydas Žygas, remdamasis naujausiais antropologijos ir kultūros tyrinėjimais bei akcentuodamas mokslo įžvalgų ir Bažnyčios mokymo darnos galimybes, nagrinėjo kultūrą ir tautą kaip vertybes, apibendrino kultūrų skirtumus.

Miesto mokyklos salėje ateitininkams koncertavo pianistė Saulė Eidukonytė, Alfredas Račkauskas (Nacionalinis simfoninis orkestras), Danielius Sadauskas (Nacionalinės filharmonijos solistas). Apie muziką, jos iškilius kūrėjus ir būties prasmes, grožio bei meno sąsajas gyvai papasakojo muzikologas Algimantas Puišys. Jaunieji ateitininkai grupėmis lankėsi M.K. Čiurlionio muziejuje, susipažino su jo įvairialype kūryba.

Akademijos metu ateitininkai surengė simpoziumą „Masinės informacijos priemonių reikšmė jauno žmogaus ugdymui", į kurį pakvietė katalikiškų leidinių, radijo ir televizijos laidų atstovus. Su žurnalo „Naujasis židinys" redaktoriais Petru Kimbriu ir Vytautu Ališausku, laikraščio „XXI amžius" žurnalistu Romu Jurelioniu, žurnalo „Caritas" darbuotoja s. Bena Mališkaite ir „Katalikų pasaulio" redaktoriumi Kastantu Lukėnu jaunuoliai diskutavo dėl žurnalistinės etikos, katalikų spaudos kokybės, ypatybių bei uždavinių dėl mąstymą deformuojančių bulvarinių leidinių ir dėl daugelio kitų klausimų. Svečiai savo ruožtu, kvietė jaunuosius ateitininkus praturtinti katalikiškuosius leidinius savo kūryba, nepatingėti atsiųsti žinučių, kad ir apie ateitininkų akademiją ar panašų renginį.

Gruodžio 31 d. MAS suvažiavimas, balsų dauguma, priėmė kreipimąsi į Lietuvos vadovybę dėl abortų uždraudimo bei dokumentą dėl įvykių Čečėnijoje, o Naujųjų metų naktį dalyvavo Druskininkų bažnyčioje aukotose šv. Mišiose.

Iš **„Katalikų bažnyčia Lietuvoje"**
1995 m. sausis Nr. 1 (37)

VASAROS STOVYKLOS DAINAVOJE

Birželio 25 — liepos 9 d. — Moksleiviai ateitininkai.

Liepos 9-22 d. — Jaunučiai ateitininkai.

Liepos 23-30 — Sendraugiai ateitininkai.

Liepos 23 — Dainavos Metinė šventė ir šimtininkų suvažiavimas.

Liepos 30 — rugpjūčio 6 d. — Heritage (angliškai kalbančio jaunimo).

Rugpjūčio 6-13 d. — Mokytojų studijų savaitgalis.

Rugpjūčio 13-20 d. — Tautinių šokių mokytojai.

Rugpjūčio 20-27 d. — Lietuvių Fronto bičiuliai.

Rugsėjo 1-4 d. — Ateitininkų studijų savaitgalis.

Dėl tikslesnės informacijos prašoma kreiptis į Dainavos registratorę Ritą Giedraitienę, tel. 810-478-8456.

Clevelando ateitininkų metinėje šventėje jaun. ateitininkų įžodį davusiems — T. Paškonytei, A. Civinskui ir V. Vaitkui ženklelius prisega dr. Živilė Vaitkienė.

Nuotr. **Vl. Bacevičiaus**

EKSKURSIJA, SKIRTA KUN. ALFONSO LIPNIŪNO IR KNYGNEŠIŲ KELIAMS

Ekskursija vyko 3 m. kovo 11 d. Ją organizavo Panevėžio vyskupijos vadovė Albina Saladienaitė, lėšas skyrė kun. Gudelis. Dalyvavo ateitininkai panevėžiečiai ir svečiai, vietovių bei asmenų žinovai.

Aplankyta kun. A. Lipniūno gimtinė Talkonių kaime ir jo gimtoji parapija — Pompėnų bažnyčia.

Po to važiavom į Pasvalį. Tenai aplankėm kapines, kuriose palaidoti knygnešiai Gumbelevičius ir kt.

Pasvalio bibliotekoje apžiūrėjom parodėlę su kun. A. Lipniūno nuotraukomis, aprašymais, įvairiais rinkiniais. Atskiras skyrius skirtas partizanams, gausiai iliustruotas nuotraukomis.

Pasvalio bibliotekos salėje mūsų laukė Pasvalio kun. Rimša, 90-ties metų jubiliatas. Tai kun. A. Lipniūno seminarijos bendrakursis. Jis mums papasakojo atsiminimus apie kun. A. Lipniūną. Kun. Rimša jau vienas tėra likęs iš savo kurso draugų, tačiau dar gana gerai atrodo, nepaisant jo amžiaus. Toje pačioje salėje buvo paroda iš kun. Rimšos gyvenimo: nuotraukos, albumai, užrašai, knygos, religiniai drabužiai, religiniai reikmenys. Viskas išlaikyta nuo pat pirmųjų kunigystės dienų.

Iš Pasvalio patraukėm Biržų link. Netoli Biržų yra Snosto bažnytkaimis su kapinėmis šventoriuje. Čia radome ir knygnešio J. Bielinio kapą. Kiek toliau yra vienkiemis — Bielinio gimtinė. Prie namo yra koplytstulpis su Bielinio ir jo žmonos atvaizdais. Lauke — didžiulis ąžuolas — tai knygų slėpimo vieta.

Tą pačią dieną, tais pačiais keliais, lengva mašina važiavo trys asmenys iš Mokslo Akademijos. Vieni tikslai suvedė visus. Panevėžiečiai supažindino juos su tomis vietovėmis.

Grįžom visi patenkinti, praturtinę save garbingų žmonių gyvenimu ir jų gimtąja aplinka.

Mok. V. Paltarokaitė
Joniškėlio ateitininkų globėja

PATIKSLINIMAS

„Iš Ateitininkų gyvenimo" gegužės 6 d. laidoje išspausdinto Romualdo Kriaučiūno straipsnio „Naujienos iš Berčiūnų", iškritus vienai eilutei, susidarė netikslus įspūdis apie tos stovyklavietės išleistame lankstinuke minimas išeivijos ateitininkų sutelktas lėšas Berčiūnuose vykdomiems darbams. Atitaisydami įvykusią klaidą, spausdiname minimo straipsnio pabaigą, kur rašoma:

„Lankstinuke nuoširdžiai dėkojama visiems, kurie supranta šių darbų svarbą ir stengiasi padėti. „Turime daug rėmėjų. Be iškilių Amerikos ateitininkų, jų aukų, mums padeda taip pat ir tarptautiniai fondai, kurių lėšos skirtos katalikų bažnyčios Lietuvoje atstatymui". Paminėta, kad Panevėžio vyskupo dėka yra gavę lėšų iš įvairių užsienio fondų ir kitų organizacijų. Per Panevėžio vyskupiją yra surinkta 66% visų lėšų. Išeivijos ateitininkai surinko 34% lėšų visiems darbams. Iš išeivijos ateitininkų išskirtinai paminėjo Joną Čingą ir Vandą Prunskienę, „kurie dideles sumas pinigų skyrė šiems darbams atlikti".

Stovyklos perėmimo pradžioje, kada viskas Lietuvoje buvo gana pigu, manyta, kad darbus bus galima atlikti už gana mažas sumas. Infliacija šias sumas padidino beveik 300%. Šiuo metu turima nemažai finansinių sunkumų, bet, nenuleisdami rankų, ieško būdų, kaip juos išspręsti.

Lankstinukas baigiamas teiginiu, kad „Visa, kas vyksta Berčiūnuose, yra skiriama Lietuvos jaunimui, kad jis taptų stiprus savo katalikiška, tautine dvasia. Dėkodami jums už aukas, kviečiame ir toliau dalyvauti šioje labdaringoje misijoje".

Aukas galima siųsti Ateitininkų federacijos fondui Lemonte.

Garbės prezidiumas Clevelando ateitininkų metinėje šventėje. Iš k.: kun. Gediminas Kijauskas, SJ, R. Matienė, Nijolė Balčiūnienė, dr. Arvydas Žygas, I. Biliūnienė, R. Bridžius ir A. Degesytė.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $95.00. Foreign countries $110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	$95.00	$55.00	$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$110.00	$60.00	$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$55.00	$40.00	$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$60.00	$45.00	$35.00
Užsakant į Lietuvą			
(Air cargo)	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida	$55.00		
Užsakant į užsienį			
oro paštu	$500.00	$250.000	
Tik šeštadienio laida	$160.00	$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pijus Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

Kab. 312-735-4477
Rez. 708-246-0067 arba **708-246-6581**
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: **708-857-8383**

DR. ELIGIJUS LELIS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
15505—127 St.
Lemont, IL 60439
Tel. 815-723-0353
7600 W. College Dr.
Palos Heights, IL 60453
Tel. 708-361-0010

DR. RAMUNĖ MACIEJAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. (708) 598-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS
ŠEIMOS DAKTARAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
15505 — 127 St., Lemont, IL 60439
Priklauso Palos Community Hospital
Silver Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. (708) 257-2265

ILLINOIS PAIN TREATMENT INSTITUTE
Skausmo gydymo specialistai
JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
Chicago **312-726-4200**
Elgin **708-622-1212**
McHenry **815-344-5000**, ext **6506**

EVERGREEN PARK X-RAY
DR. E. RINGUS RADIOLOGAS
9760 S. Kedzie
Tel. 708-636-6500
Val. 9-5 kasdien

DR. DANA M. SALIKLIS
DANTŲ GYDYTOJA
10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophtalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

DR. KENNETH J. YERKES
DR. BOB DOKHANCHI
Dantų Gydytojai
Pensininkams nuolaida
4007 W. 59 St., Chicago, IL
Tel. 312-735-5556
4707 S. Gilbert, LaGrange, IL
Tel. 708-352-4487

Kab. tel. 312-586-3166
Namų 708-381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirmad ir ketvrtd. 3 v. p.p.—6 v.p.p.
Kitomis dienomis — susitarus

DALIA E. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

DR. ARVYDAS J. DAILIDĖ
DANTŲ GYDYTOJAS
21470 S. Main St.
Mattesson, IL 60443
Tel. 708-748-0033
Valandos pagal susitarimą

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
5540 S. Pulaski Rd.
Tel. 312-585-2802
Pirmd. 9 v.r. - 7 v.v., antrd., trečd. ir penktd. 9 v.r. - 3 v. p.p.,
ketvd. 10 v.r. - 7 v.v. Šešt. ir kt. dienomis reikalingas susitarimas.
Priima „Medicare Assignment".
Sumokama po vizito.

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Rez. 708-422-7807
Kab. (1-312) 582-0221
Valandos susitarus

Dr. DALIA JODWALIS
DANTŲ GYDYTOJA
3800 Highland Ave., Ste. 201
(skersai gatvės nuo
Good Samaritan ligoninės)
Downers Grove, IL 60515
Tel. 708-960-3113
Valandos susitarus

DR. VILIJA KERELYTĖ
Chiropraktinis gydymas, sveikos mitybos pritaikymas ir akupunktūra
7271 S. Harlem, tel. 708-594-0400
Bridgeview, IL 60455
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Susitarimui** (kalbėt angliškai) **tel. 708-422-8260**

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p., penkt. ir šešt. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba **(312) 489-4441**
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais **tel. 708-834-1120**

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.r. - 12, ketvd. 12 - 4 v. p.p., penktd. 12 - 6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7709
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

Dr. RAIMUNDAS RUGINIS
Chiropraktinis gydymas nuo nugaros, kaklo ir galvos skausmų
1025 Ogden Ave.
Lisle, IL 60532
Tel. 708-963-1410

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šeštd. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Rimties valandėlė

DVASIA KURIA NAUJA

Iš pirmųjų krikščionių galime mokytis kaip išlaikyti tvirtą dvasią ir pasitikėjimą Dievu, net didelių pasikeitimų laikais. Pirmieji Kristaus mokiniai, ypač kol dar Jėzus gyveno ir mokė žemėje, nemanė, kad jie pradeda ką nors nauja. Jie tik bandė melstis ir tikėti taip, kaip jų Mokytojas, paklūsdami juose veikiančiai Šventajai Dvasiai. Bet kadangi jie buvo atviri Šventajai Dvasiai, kuri nesulaikomai „atnaujina žemės veidą", šie paprasti, nieko originalaus nesiekiantys žmonės tapo visiškai naujos Dievo kūrybos puoselėtojai.

Pirmiausia, kaip jau matėme, Šv. Dvasia išsiuntė šv. Paulių ir Barnabą skelbti išganymo žinią nežydams, o paskui, kai apaštalai priėmė juos į savo tikėjimo bendruomenes, Šv. Dvasia iššaukė ir kai kurių savų tradicijų pakeitimą. Bet šie pakeitimai visuomet vyko meilės ir draugystės ryšyje su tikinčiųjų bendruomenės vadovybe — apaštalais Jeruzalėje, kurie, kartu su tikinčiaisiais melsdamiesi, gavo Šv. Dvasios nurodymus ir vedimą. Todėl jiems pavyko išsaugoti tęstinumą su tikruoju tikėjimu, į kurį jie gimė ir į kurį net jų Mokytojas-Viešpats — prisikėlęs Kristus gimė.

Pagaliau ir pats Kristus nebuvo užsibrėžęs steigti naują religiją. Jis pats gimė ir buvo auginamas pagal Mozės įstatymą, apipjaustytas aštuntą dieną po gimimo (Luko 2:21) ir šio įstatymo nepanaikino: „Nemanykite, jog aš atėjęs panaikinti Įstatymo ar Pranašų. Ne panaikinti jų atėjau, bet įvykdyti" (Mato 5:17).

Tačiau, Šventajai Dvasiai veikiant, Kristaus sekėjų bendruomenėje įvyko dideli pasikeitimai: šv. Petras apkrikštijo (priėmė į Kristaus sekėjų bendruomenę) romėnų šimtininko šeimyną, nereikalaudamas apipjaustymo, nors žydų bendruomenės, priimdamos nežydus tikrais tikinčiaisiais, to reikalaudavo (Apd 10:25-48). Kaip girdėjome prieš kelis sekmadienius, Šv. Dvasios veikiamas, šv. Paulius pasijuto siunčiamas Kristaus išganymo žinią skelbti tiesiog į nežydų tarpą — kurti visai naujas Kristumi įtikėjusių bendruomenes.

Ir štai šį sekmadienį skaitinyje iš Apaštalų Darbų matome dar vieną lemiamą posūkį jaunos Bažnyčios gyvenime: oficialus Bažnyčios vadovybės apsisprendimas nereikalauti visų Mozės Įstatymo taisyklių iš nežydų krikščionių (Apd 15:1-2, 22-29). Ir šį posūkį iššaukė antroji seniausia krikščionių bendruomenė po Jeruzalės: Antiochijoje. Jei pirmoji bendruomenė buvo įkurta Jeruzalėje Sekminių dieną, tai Antiochijos krikščionių bendruomenė įsikūrė netrukus po Sekminių.

Bet, kaip skaitome, netrukus į Antiochiją atvyko apaštalų neįgalioti mokytojai, kurie pradėjo reikalauti apipjaustymo ir iš nežydų. Tuomet apaštalai iš Jeruzalės atsiuntė savo atstovus, kurie išdėstė oficialią Bažnyčios poziciją, pasiektą, visiems bendrai susirinkus meldžiantis: „Šventajai Dvasiai ir mums pasirodė teisinga neužkrauti jums daugiau naštų, išskyrus tai, kas būtina: susilaikyti nuo aukų stabams, kraujo, pasmaugtų gyvulių mėsos ir ištvirkavimo".

Iš šio įvykio galime ir mes pasimokyti, kaip spręsti klausimus, iškylančius, kai naujos sąlygos kelia iššūkį senoms tradicijoms. Kaip apaštalai, turime skaitytis ir su teologijos dėsniais ir su žmogiškais įpročiais, kurie padeda išlaikyti tęstinumą. Iškilus naujoms sąlygoms, priimant nežydus krikščionis, teko permąstyti, kaip įgyvendinti tikėjimo tiesą, kurią, pvz., girdime skaitinyje iš Apreiškimo knygos (Apr 21:10-14, 22-23), kad pats Kristus yra mūsų Naujasis Įstatymas, tad kiti įstatymai nebegalioja. Bet jie taip pat atsižvelgė į tęstinumą ir su žmogiškomis tradicijomis, palikdami keturias su maistu ir krauju suištas taisykles, anų laikų visuomenėje padėjusias atskirti tikrojo Dievo garbintojus nuo stabų garbintojų.

Apaštalų veikla rėmėsi ypatingu pasišventimu Šv. Dvasiai bendruomeninėje maldoje ir jos skatinimus vykdant. Kaip tik tai įgalino šv. Petrą, atvykus į Kornelijaus namus, pajusti, jog nors čia vyksta kažkas nauja, tai iš tikrųjų yra Dievo Dvasia, ir todėl jis juos apkrikštijo (Apd 10:47).

Pirmykštėje krikščionių bendruomenėje — tiek Jeruzalėje, tiek ir Antiochijoje — matome išsipildantį Jėzaus pažadą, kurį girdime šio sekmadienio Evangelijoje (Jono 14:23-29): „Globėjas — Šventoji Dvasia — kurį mano vardu Tėvas atsiųs, — jis išmokys jus visko ir viską primins, ką esu jums pasakęs". Iš pirmųjų krikščionių ramaus pasivedimo ir pasitikėjimo Šventąja Dvasia matome, kad net ir didelių pasikeitimų laikais galima pasitikėti Kristaus žodžiais: „Aš jums palieku ramybę, duodu jums savo ramybę. Ne taip aš ją duodu, kaip duoda pasaulis. Tenebūkštauja jūsų širdis ir teneliūdi!"

Aldona Zailskaitė

Illinois Lietuvių amerikiečių respublikonų lygos ruoštuose „Žymenų pietuose" (gegužės 7 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte) „Laisvės" žymuo įteiktas Kongreso nariui Harris W. Fawell. Iš kairės: lygos pirm. Anatolijus Milūnas, Harris W. Fawell ir Nijolė Maskaliūnienė.

Nuotr. **Vytauto Jasinevičiaus**

GARBĖS NARIAI DRAUGO FONDE

BRONIUS JUODELIS

Dažnas mūsų lietuviškos bendruomenės narys prenumeruoja vieną arba daugiau išeivijos lietuviškų laikraščių. Retas prenumeruojame visus lietuviškus laikraščius bei žurnalus, leidžiamus JAV ir Kanadoje. Prenumeruojame laikraščių ir iš Lietuvos. Dalyvaujantiems lietuviškoje veikloje, besidomintiems Lietuvos žmonių gyvenimu, norintiems išlaikyti savo identitetą, mūsų periodinė spauda yra nepamainomas šaltinis, kaip ta duona kasdieninė, kaip ta jėgainė, teikianti energiją.

Visi gerai žinome, kad mūsų laikraščiai iš prenumeratų ir skelbimų (o jų ne tiek daug yra) nepajėgia išsilaikyti finansiškai ir kiekvienas stengiasi surasti papildomų lėšų „jėgaines". Vieninteliam už Lietuvos ribų lietuviškam dienraščiui „Draugui", norint toliau sėkmingai lankyti skaitytojus, būtinybe tapo milijoninio Draugo fondo įsteigimas, kad užtikrintų tolimesnį dienraščio leidimą.

Geraširdžiai, sąmoningi „Draugo" skaitytojai, suprasdami pagrindinio lietuviškos komunikacijos šaltinio išlaikymo svarbą ir lietuvybės išlaikymo pastogę — dienraštį „Draugą", jau sutelkė trečdalį milijono Draugo fonde. Ne vienas jų greta Draugo fondo nario įnašų — (200 dol. su vienu balsu) paprašė penkių ir daugiau balsų, atsiųsdami po 1,000 dol. ir daugiau.

Pagerbdama dosnius Draugo fondo narius, efektingai padedančius artėti prie milijono dolerių, Draugo fondo direktorių taryba 1995 m. balandžio 20 dienos posėdyje nutarė visus Draugo fondo narius su 1,000 dol. ar didesniu įnašu pakelti į Draugo fondo garbės narius. Jiems bus išduoti garbės narių diplomai, jų vardus ir pavardes įrašant „Draugo Fondo Garbės narių" bronzos lentoje, kuri dienraščio šių metų gegužinėje bus su atitinkamomis iškilmėmis atidengta „Draugo" patalpose. Garbės diplomų įteikimas numatytas šį rudenį iškilmingo DF pokylio ar metinio narių suvažiavimo metu.

Draugo fondo garbės nariai grupuojami į keturis laipsnius:

Trečiojo laipsnio garbės narys su 1,000 dol. įnašu.

Antrojo laipsnio garbės narys su 3,000 dol. įnašu.

Pirmojo laipsnio garbės narys su 5,000 dol. įnašu.

Aukščiausio laipsnio garbės narys su 10,000 dol. ir daugiau.

Garbės narių įnašams didėjant, jie bus keliami į aukštesnius laipsnius, išduodant naujus atitinkamos grupės diplomus, bronzos plokštes su pavardėmis perkeliant į garbės narių aukštesnio laipsnio vietą.

Draugo fondo narių bei rėmėjų tarpe yra daug potencialių asmenų ir organizacijų, kurios galėtų būti pakeltos į DF garbės narius. Draugo fondo direktorių taryba kviečia visus būti DF garbės nariais. Tuo priartinsime Draugo fondo kapitalą, prie milijono, taip reikalingo tolimesniam dienraščio „Draugo" išlaikymui.

Lietuvių fondo pelno skirstymo finansų komisijos pirm. Povilas Kilius kalba LF narių suvažiavime Lemonte kovo 25 d.

Danutė Bindokienė

Žmonės ir tėvynė

Kadangi šiemet minima karo pabaigos 50-toji sukaktis, visur gausu prisiminimų, išgyvenimų ir tam tikros nostalgijos. Per ilgą laiką daugeliui, ypač aktyviai dalyvavusiems karo veiksmuose, gerokai nubluko neigiami įspūdžiai, anuomet patirti fronte ar priešo žemėje. Kur kas geriau išliko — metų slinktyje galbūt net suintensyvėję — didvyriškumo, draugystės, pasiaukojimo epizodai. Tačiau tiems, kurie buvo priversti bėgti iš savo namų, iš savo tėvynės ir 50 metų praleisti svetimuose kraštuose, realybė atrodė kitaip. Tas vaizdas nepakito iki šių dienų.

Antrojo pasaulinio karo atnešta vergiją mūsų tėvynė turėjo kentėti daug dešimtmečių. Kai kas šiandien mėgina tvirtinti, kad lietuviai, bolševikų okupacijos ir fronto grėsmės išvyti į Vakarus, buvo laimingesni. Gyvendami laisvuose kraštuose, jie galėjo auginti vaikus, siekti mokslo, sumegzti nutrauktas savo gyvenimo gijas. Tėvynės ir joje pasilikusių artimųjų ilgesys, nors skaudus, vis dėlto lengvesnis kaip okupanto letena. Juk niekas laisvame pasaulyje nesikėsino atimti gyvybės ar laisvės, niekas nevaržė kultūrinių, tautinių, visuomeninių apraiškų... O vis dėlto lietuviai, atsidūrę svetimuose kraštuose, išgyveno skaudžią netektį — jie prarado kone visą savo tautiečių kartą.

Čia nekalbame apie jauniausiuosius, nors mėgstama tvirtinti, kad „jaunimas nesidomi lietuviškais reikalais", nesijungia į visuomeninę veiklą, yra nutolęs nuo tautos rūpesčių. Nepaisant neigiamų tvirtinimų, šiandien tikriausiai daugiau jaunesniųjų darbuojasi lietuviškuose dirvonuose, negu vidurniosios kartos atstovų (kuriuos dabar jau galėtume vadinti vyresniaisiais...). Tai vidurniąją kartą galime vadinti prarastąja. Tai žmonės be tėvynės.

Tiesa, jie daugiausia gimę Lietuvoje. Iš jos išvyko, būdami vaikai, nespėję įaugti į savo gimtinės dirvožemį. Jeigu kam buvo lemta mokytis, tai tik pradžios mokykloje. Ne taip, kaip Lietuvoje baigę gimnazijas, studijavę universitete, tarnavę kariuomenėje, priklausę organizacijoms jų tėvai bei kiti panašaus amžiaus tautiečiai. Tai, ką vaikų atmintis buvo spėjusi tėvynėje surinkti, išsibarstė kelionėje, pilnoje naujų įspūdžių, patirčių.

Įsikūrimo metai svetimuose kraštuose nebuvo lengvi suaugusiems, besistengiantiems sukurti pastovesnį rytojų sau ir savo vaikams. Paroje ir anuomet tebuvo 24 valandos, tad jų neužteko visiems darbams, visiems siekiams. Toje maišatyje pamažu pradėjo nuskęsti, jau į jaunuolio amžių bekopiantys, vaikai. Tiesa, ilgainiui jie susikūrė patogų, net prabangų, gyvenimą, bet, niekuomet neįsijungę į lietuviškąją veiklą, nejautė tos nenumaldomos savo žemės traukos, kurią nuolat išgyveno vyresnioji karta. Atrodė daug svarbiau visapusiškai įsilieti į gyvenamojo krašto aplinką, iš jos neišsiskirti.

Tačiau besistengiant prisitaikyti, atsirado nenumatyta kliūtis: nors jokio ryšio su lietuviais nebeturėjo, nors daugelis atsisakė buvusios pavardės ir gimtosios kalbos, kažkodėl visi skirtumai tarp vietinių gyventojų ir jų neišnyko. Ilgainiui norom nenorom reikėjo įsisąmoninti, kad ir Amerika, ir Kanada, ir kuris kitas kraštas yra ne tėvynė...

Nedaug geriau sekėsi ir tiems, kurie mėgino remtis lietuviška veikla. Plyšys tarp vyresniosios ir jaunesniosios kartos buvo toks platus, kad joks tiltas nepadėjo suartėti. Jaunesnieji suprato, kad jų kilmės šaknys, jų gimtoji žemė yra Lietuva. Ir stengėsi ją mylėti, nors neturėdami to jausmo, to įsitikinimo, kad „nepriklausoma Lietuva buvo visiškai tobulas kraštas, apgyventas kilniausių pasaulyje žmonių". Kadangi Lietuvos istoriją mokėsi tik iš knygų jau svetimuose kraštuose, joje matė ir tai, kas nebuvo per daug idealu. Iš čia nuolat kilo (ir tebekyla) konfliktai, kryžiavosi pažiūros.

Mūsų jaunąją kartą (nors ji negausi), sąmoningai šiuo metu pasirinkusią lietuvišką veiklą, negalėtume vadinti žmonėmis be tėvynės. Jie gimę ir augę toli nuo Lietuvos, patogiai jaučiasi gimtajame krašte, o tėvų ar senelių žemę laiko lygiateise, antrąja savo tėvyne. Savo kilme jie didžiuojasi, Lietuvai padėti nori. Jų pažiūros į Lietuvos visuomeninę bei politinę padėtį daug skiriasi nuo tėvų, o ypač nuo senelių. Galima sakyti, kad tai lietuviai, apdovanoti dviem tėvynėmis. Į juos mes šiandien dedame daug vilčių.

KARININKAS LEMTIES SIAUTĖJIME

ATSIMINIMAI

Dim. mjr. JUOZAS KRAKAUSKAS

12

Po 12 metų susirinkome vėl trys svainiai palaužta sveikata, bet nepalaužta dvasia. Mums priminė dainą, o kai prie jos prisidėjo melodingi moterų balsai — daina nutrūko... reikėjo nusišluostyti ašaras.

Viltis, sakoma — kvailių motina, bet ją atėmus, dažnai atimamas ir gyvenimas. Ryšys su artimaisiais, net labai nusiminusiais, paskatino naujam gyvenimui.

Vyrai (kaliniai) pradėjo mažiau virt „ivančai", mažiau pliurpt vandenį. Atrodė, kad ir „valdžia" pasidarė geresnė: dažniau pradėjo dezinfekuot barakus. Blakės lyg mažiau siurbė kraują, matyt, jau ir jos buvo atsigavę, tik pirties „gražuolė" balana vienodai tepė ant pakaušių skystą muilą. O ji buvo visam lagery tik viena, kaip senovės Graikijoje prie Delfų orakulo, Pitija. Vanduo, tirpdomas iš sniego ir įtartino švarumo, bet XX amžiaus vergams tiko.

Žiemą taigoje labai sunku. Sniego daug. Medžio kamieną pirma atkasi, pakerti ir tik tada priklaupęs pjauni. Medis nugriuvo, o liemens beveik nematyti. Brisk per sniegą, kapok šakas, atkask liemenį, pjaustyk. Sniego pilna visur: už apykaklės, rankovėse ir „batuose". Greit pradeda tirpt. Drabužiai virsta skardiniais.

Viskas, kas buvo šlapia, pavirsta į skardą. Vidury darbo zonos dega laužas. Skubame prie jo. Šaltis ir nuovargis daro savo. Prie laužo spiečiamės visi ir kuo arčiau. Malkų žiežirbos plačiai šokinėja. Reikia žiūrėt, kad neužsidegtų vatiniai rūbai. O būna ir taip. Sargybiniai irgi prie laužo. Kartais paprašo užkurti du. Skirtingose vietose patogiau sekti „tėvynės išdavikus".

Lagerio gyvenime iš viso buvo tik vienas nuoširdus sargybinis. Jam sukurdavome laužą prie kelmo, kad galėtų susisupęs į kailinius sėdėti. O kartais šautuvą apglėbia kailiniais ir sako: „Jei aš užsnūsiu, prikelkit mėtydami pagaliais. Pora distrofikų sekit! Gali ateiti tikrint".

Arba: „Ei, tu lietuvi, siuntiny gavai gero tabako. Padėk čia tabako ant kelmo su popierium" (laikraščiu). Šis sargybinis iš kazokų palikuonių. Laukdavom mes jo ir prisipažindavom, kas turim tabako iš Lietuvos ir tokio pat popieriaus.

Po darbo sunkiai vilkdavomės į lagerį. Rūbai ir apavas šlapi. Atiduodavom apavą į džiovyklą. Bet, kokius atiduodavom, tokius šlapius ir vėl gaudavom.

Taigoje pavasaris vėlyvas, bet greitas. Museles irgi greit atgydavo. Kada vyrus nuvaro nuo kojų, jau ir gydytojas geresnis, porą dienų atleidžia nuo darbo. Jei yra su kuo kalbėtis — pakalbam. Prisimenu vieną pasakotoją iš Šiaulių. Jis žymiai jaunesnis už mus ir ten ilgai dirbo konditerijoj. Kepdavo tortus. O kai mes suguldavome ant narų, pradėdavo savas pasakas — apie tortų gamybą. Mums visiems seilės driekiasi, o alkani skrandžiai, kaip vilkai, atrodo, staugt pradės.

Pagaliau jei jis tik dažniau norėjo apie savo „meną" kalbėt, prašydavom keist temą arba bardavomės. „Aistros" nurimdavo. Bet kas nors, klausyk, skundžiasi, kad gavo visai blogą porciją duonos — šlapią, pairusią. Žiūrėk, kad jis aiškina — geriausia lašinius valgyt su česnakais ir dar „kleboniškai" užsigeriant iš butelio nuo gyvatės. Pribaigdavo tokie pasakotojai. Galvą suki į skudurus, kad negirdėtum.

Kartą aš buvau atleistas nuo darbo, o netoliese, irgi toks pat rusas, buvęs aviatorius skaitė „Pravdą". Ir kur gavo laikraštį, paaiškėjo vėliau. Paklausiau, kas gero laikrašty? Jis skaito Anglijos premjero Čerčilio kalbą Fultone (JAV), kurioje koneveikė Sovietų Sąjungą ir peikė Vakarų valstybes, kad jos greit padarė nuolaidų komunizmui. Sakė, kad Vakarų ginklus reikėjo sudėti į sandėlius ir atsikvėpus, sunaikint komunizmą. „Būtų buvę gerai!", pritariau. O kadangi jis aviatorius, pasiteiravau apie tarybinius lėktuvus, jų techninį greitį, skridimo aukštį, koks nuo čia artimiausias aerodromas. Atrodė, kad ruselis buvo santūrus, aš neperspėjau, kad kam nors apie Čerčilio kalbą ir lėktuvus pasakotų. Pokalbį pabaigiau: „Jei nebūtų buvę Niurnbergo, nebūtume ir mes čia!" Mūsų kaimo žmonių patarlė sako, kad ir sienos turi ausis. Be mūsų barake daugiau nieko nebuvo.

Negailestingas laikas bėga nesulaikomai su savo gyvenimo pasekmėm: daugelis mirė nuo bado ir ligų, bet dalis liko, lyg „užsikonservavę", tęsti vergiją toliau.

Ryšys su Lietuva suteikė jėgų gyvenimui. 1947 m. gegužės mėnuo. Aš jau du metai kaip vergijoj. Kadangi baigę Seinų „Žiburio" gimnaziją (Lazdijuose), ten buvo tradicija — gegužinės pamaldos. Šios pamaldos buvo padėka Dievo Motinai už suteiktą gražią jaunystę ir sveikatą. Taip per 8 metus gimnazijoj kiekvienas išmokome šias bažnytines maldas. Prasidedant gegužei, lagery artimiesiems pasiūliau pagiedoti Šv. Mergelės Marijos litaniją. Susidarė būrelis, tai ir melsdavomės kiekvieną gegužės vakarą. Melsdavomės neiššaukiančiai, ramiai. Ir kitatikiai su pasigėrėjimu žiūrėdavo į mus. Niekas netrukdė, bet ar ilgam?

Mūsų tarpe buvo kapitonas Jurgis Draugelis, ūkininkas Gruodis, (pasakojęs, kad ir Leniną matęs) ir kiti. Aš turėjau dar pakenčiamą balsą — tenorą, tai po litanijos prašydavo ką nors uždainuot. Užtraukdavau patyliukais „Vėliavos iškeltos plazda", „Nurimk, sesut", ir kt. po posmelį. Kitataučiams irgi patiko. Ateity ir jie rengėsi sudainuot, tik neturėjo vadovo.

Mūsų miško kirtimo lageris sujudo; lietuviai meldžiasi, lietuviai dainuoja. Toliau kas bus, pamatysim! Tam tikras sluoksnis čekistų sunerimo. Nerimą dar padidino ir gaisras vienoje iš 3-jų naftos šachtų (apie 200 km nuotoly), ten mediniu pistoletu kažkas mirtinai išgąsdino prižiūrėtoją.

Čekistai susirūpino nejuokais. O jei kitos naftos šachtos degs? O jei kaliniai išeis į miškus? Senieji „veteranai" pasakojo, kad Komijoj taip ir buvo. Išėjo. Buvo darbo kariuomenei, aviacijai. Nors žvalgyba ir iki to veikė, bet dabar jos darbas sustiprėjo.

Čekistams viskas pakvipo sukilimu. O anais laikais lagery išaiškintas ir užgniaužtas sukilimas — tai didžiulės premijos, paaukštinimai ir medaliai. Kas jų nenorėjo? Pragaro mašina pradėjo veikti.

Ir kartą, grįžęs iš darbo, matau, kad mano daiktai išversti. Budintysis pranešė, kad mano daiktuose ieškojo. Pasigedau žmonos laiškų. Galvoju, kas čekistams galėjo nepatikti. Na, bet kaip paprastai iš darbo grįžęs esi nuvargęs — išsitiesiau ant narų ir užmigau.

Tą patį vidurnaktį atėjęs kūmas (taip kaliniai vadino tardytoją) išsivedė mane. Iki 7 val. „išsėdėjome" jo kabinete ir visą laiką klausė apie lagerio sukilimą ir laiką. 8 val. kalinius veda miško kirsti. O 7 val. paleisdavo mane.

(Bus daugiau)

JERONIMO KAČINSKO VARDAS IR MUZIKA VĖL SKAMBA LIETUVOJE

DANUTĖ PETRAUSKAITĖ

Komp. Jeronimas Kačinskas.

Šie metai Bostone gyvenančiam kompozitoriui Jeronimui Kačinskui yra tikrai neeiliniai. Neseniai kompaktinio disko ir audio kasetės pavidalu dienos šviesą išvydo jo Mišios šv. Mergelės Marijos Nekalčiausios Širdies garbei, skirtos karaliaus Mindaugo ir Lietuvos krikšto 700 metų sukakčiai, už kurias autorius 1991 m. buvo apdovanotas Lietuvos valstybine premija. Šį kūrinį Lietuvoje pirmą kartą atliko „Vilniaus" choras 1989 m. Muzikos akademijos Klaipėdos fakultetuose vykusioje konferencijoje. Tuo metu jam dirigavo prof. A. Jozėnas. A. Jozėno pastangomis Mišios keturis kartus skambėjo po Vilniaus arkikatedros skliautais, vieną kartą — Marijampolės bažnyčioje. 1992 m. A. Jozėną pakeitęs jaunas dirigentas J. Kalcas sugebėjo ne tik atnaujinti choro „Vilnius" repertuarą, bet ir išlaikyti jame vertingiausius senus kūrinius. Tarp pastarųjų buvo ir J. Kačinsko Mišios.

J. Kalcas ėmėsi iniciatyvos įgyvendinti seną A. Jozėno svajonę — išleisti šio kūrinio plokštelę. Ir tai jam pavyko. 1994 m. pabaigoje Vilniaus arkikatedroje, Lietuvos plokštelių studijai padedant (garso režisierius R. Motiejūnas, redaktorė R. Skudienė) per du vakarus pasisekė padaryti Mišių įrašą. Be „Vilniaus" choro dalyvavo solistai S. Stonytė, A. Zubaitė, B. Tamašauskas, V. Bagdonas, vargonininkas B. Vasiliauskas ir Krašto apsaugos ministerijos Garbės sargybos pučiamųjų orkestro septetas, vadovaujamas J. Jonušo. Kompaktinio disko ir audio kasetės techninė gamyba užtruko keletą mėnesių. Kai ji buvo baigta, Vilniaus Menininkų rūmų Baltojoje salėje balandžio 29 d. įvyko tai progai skirtas vakaras. Jį vedė šių eilučių autorė, parašiusi Mišių anotaciją. Vakaro metu skambėjo įrašo ištraukos, taip pat ir „gyva" J. Kačinsko muzika, atliekama „Vilniaus" choro. Susirinkusieji galėjo pasiklausyti iš juostelės ir kompozitoriaus balso, kurį jis atsiuntė, sužinojęs apie viešą Mišių pristatymą. „Esu dėkingas visiems, prisidėjusiems prie tokio ryškaus mano kūrinio atgimimo", kalbėjo J. Kačinskas. Tai iš tiesų buvo nelengvas darbas, pareikalavęs nemažų fizinių ir meninių pastangų bei finansinių išteklių. Su visomis šiomis kliūtimis „Vilniaus" choras, jo direktorius V. Bagdonas ir dirigentas J. Kalcas kuo puikiausiai susidorojo. Džiugu, kad Lietuvoje atsiranda vis daugiau atlikėjų, kurie siekia ne tik nurungti savo konkurentus ar parsivežti iš užsienio laurus, bet ir rūpinasi tautinės kultūros išsaugojimu bei propagavimu.

Neįtikėtina, tačiau tą pačią dieną ir tuo pačiu metu Klaipėdos muzikos ir teatro pedagogikos instituto salėje vyko iškilminga ceremonija-koncertas — Klaipėdos antrajai vaikų muzikos mokyklai buvo suteiktas J. Kačinsko vardas. Lietuvoje egzistuoja graži tradicija teikti mokykloms vardus. Tai padeda išvengti beasmenės skaičių monotonijos ir kiekvienai jų sukurti savitą veidą. Vieni vardai byloja apie mokyklos istoriją bei tradicijas, kiti yra tik bendro pobūdžio, o treti įamžina savo kraštui nusipelniusias asmenybes. Paskutiniųjų grupei priklauso ir Klaipėdos antroji vaikų muzikos mokykla, šiais metais švenčianti savo veiklos 25-metį. Ši mokykla Klaipėdoje yra viena iš jauniausių tokio tipo įstaigų, tačiau jau spėjusi gerai užsirekomenduoti ne tik mieste, bet ir visoje Lietuvoje. Tai — nemažas viso pedagogų kolektyvo bei direktoriaus R. Garucko nuopelnas. Būtent R. Garuckui ir kilo mintis pavadinti mokyklą Klaipėdos miesto garbės piliečio Jeronimo Kačinsko vardu.

Daugelį gali stebinti, jog mokyklai yra suteiktas dar tebegyvenančio menininko vardas. Juk mes esame įpratę žemai nusilenkti tik Anapilin išėjusiems kūrėjams, nematydami šalia savęs veiklių ir daug nusipelniusių asmenybių. O J. Kačinskas kaip tik toks ir yra. Pirmiausia jis — tai neatsiejama tarpukario Klaipėdos muzikinio gyvenimo dalis. Kompozitorius 1923-1929 m. mokėsi S. Šimkaus konservatorijoje, tačiau, kaip daugelis kitų, nepaliko savo mylimo miesto, o grįžo į Klaipėdą, baigęs studijas Prahoje, ir ėmėsi aktyvios meninės veiklos. Jis dėstė I. Prielgausko vadovaujamoje muzikos mokykloje, kurį laiką jį net pavadavo vadovavo chorams, grojo mokyklos styginių kvartete bei fortepijoniniame kvintete, subūrė simfoninį orkestrą ir jam dirigavo, buvo vienas iš lietuviško operos teatro uostamiestyje įkūrėjų, kartu su kitais scenos entuziastais pastatęs G. Verdi „Traviatą" ir S. Guno „Faustą". Klaipėdoje buvo sukurti ir pirmieji J. Kačinsko kūriniai. Net ir dabar, gyvendamas toli nuo Tėvynės, kompozitorius seka Lietuvos muzikinio gyvenimo įvykius ir nėra abejingas savo jaunystės miestui. 1992 m. Klaipėdai švenčiant savo 740 metų jubiliejų, jis specialiai tai progai sukūrė kantatą-siuitą „Baltija".

Belieka J. Kačinskui tik palinkėti neišsenkamos kūrybinės energijos ir pasveikinti jį su sėkme Lietuvoje.

Vytauto Didžiojo universiteto Kaune patalpose įsikūręs knygynas „Humanitas", kurio steigėjų ir vadovų dalis yra Vytauto Didž. un-to absolventai (jie uždarbiavo Skandinavijoje, rinkdami braškes ir kaupdami pradinį kapitalą knygynui). Šiame knygyne vyksta įvairūs renginiai. Nuotraukoje — susitikimas su Atviros Lietuvos fondo darbuotojais 1994 m. pabaigoje.

Nuotr. **Alvydo Vaitkevičiaus**

ATSARGIAI, „ŠALTINIS" UŽNUODYTAS!

Kaip gražiai apipavidalinti naujieji lietuvių kalbos vadovėliai trečiai klasei, akį veria (Vida Plentaitė, Elena Marčiulionienė. Šaltinis. Kaunas: Šviesa, 1994. Pirmoji dalis ir pratybų sąsiuvinis). Leidėjų darbas, berods, ir prizu įvertintas. Ir vardas gražus — „Šaltinis", giliai simboliškas, taip ir norisi perfrazuojant K. Daukšą, ištarti „Imkite mane ir gerkite". Jauti, kad šis šaltinis negali būti netyras, jis turi teikti atgaivą, čiurlenti nemeluotais žodžiais, nes skirtas jis gerti vaikams. Argi galima įsivaizduoti suaugusius, kurie mėgintų apgauti vaikus, dar tokius bejėgius, patiklius, nesugebančius atskirti pelų nuo grūdų. Ar galima įsivaizduoti, kad kas nors mėgintų užnuodyti šaltinį?

Bet leiskim kalbėti faktams ir pacituokim vieną kūrinėlį iš šio vadovėlio (pratybų sąsiuvinis, 57 psl.).

Dėžutė

Ištrauka iš knygos
„Pavasario upė"
(Antanas Venclova)

Aš baisiai noriu, kad Pijus sukaltų man tokią gražią dėžutę, kokią jis jau sukalė Babeckų Albinui, bet jis neturi vinučių. Aš paprašiau vinučių tėtį, bet jis juokiasi:

— Vinis aš perku. Ir dovanai niekam negaliu duoti. Pirkit, jei norit.

Ilgai laužiau galvą, kur gauti pinigų. Į pagalbą ateina **mama. Kai tėtis ilsisi po darbo, iš kišenės jam išima piniginę, iš jos ištraukia kapeiką ir atiduoda man** (išskirta mano, -St. S.). Kaip didžiausią turtą suspaudęs tą kapeiką, nešu ją tėčiui. Jis paima ir rimtai sako:

— Dabar kas kita. Paduok man tas vinis.

Aš atnešu dėžutę su vinimis, ir jis, paėmęs žiupsnelį mažųjų, supila man ant delno. Dabar viskas gerai — brolis padarys man puikiausią dėžutę!

Užduotis: suskirstyk tekstą dalimis; parašyk jo planą ir išmok atpasakoti. (Citatos pabaiga.)

Galima suprasti, kad šiandieninės Lietuvos mokyklos trečiokams jau laikas susipažinti su prekyba (bizniu), pinigais ir jų funkcija. Taigi, įsidėmėkit, vaikučiai, kiekvieną daiktą reikia pirkti (suprask, negalima jo vogti). O iš kur gauti tų pinigų, už kuriuos perkami daiktai? (gal kiek sunkiau bus trečiokui suvokti, kas ta kapeika, nes pyragaičiui mamytė jam duoda centų). Va, pinigus, tai reikia pavogti! Ypač rekomenduotina vogti iš paties daikto pardavėjo, šiuo atveju tėčio (!), nes tada, cituoju dar kartą, — „viskas gerai".

Betgi gal aš klystu? Gal šiuo vaizdeliu norima vaikučiams paaiškinti, kad pardavėjų „biznis" nėra švarus, ir tokiu atveju, kaip mokė vienas itin žymus „mokytojas", reikia „Plėšti, kas priplėšta". Bet iš ko gi trečiokėlis galėtų suprasti, kad tėvelio piniginėje priplėšti pinigai? Nebent iš to, kad kūrinį parašė Antanas Venclova, žymus sparnuotos frazės „Plėšk, kas priplėšta" autoriaus bendramintis, garsus šviesios Stalino saulės vežėjas. Betgi tuomet mažų mažiausia reikėtų mokinukus supažindinti su jo biografija, išaiškinti, kokiai (ne kelintai) klasei jis atstovauja ir kodėl jis manąs, kad norint įsigyti puikiąją dėžutę, leidžiama apvogti tėvelį...

Kitaip tariant, kaip bežiūrėsi, vis vien kažko trūksta. Tik neaišku ko ir kam? Ar kūrinio autoriui, ar jo propaguotojams, ar švietimo ir mokslo ministerijai, patvirtinusiai šį vadovėlį, kas ir pažymėta viršelio atvarte. Greičiausiai, — visiems po truputį ir to pačio...

Įdomu ir tai, kad pirmąją organizuoto nusikalstamumo pamoką duoda Mama! Ar begali būti didesnis pasityčiojimas iš švento motinystės jausmo?!

Kad ne kuriais atvejais vogti iš tėvų galima — tai absoliučiai akivaizdi kūrinio išvada. Na, o jei iš tėvų galima, tai iš svetimų, arba atimti iš silpnesnių draugų — be jokios abejonės!

Ne ką gariau atrodo ir teorinė vadovėlio dalis (Skaitiniai, pirmoji dalis). Taupydamas vietą, ketinau pacituoti tik ištrauką, bet niekaip nepavyko išrinkti geriausios vietos, nes visas kūrinėlis (54-56 psl.) „nuostabus". Įskaitant ir užduotis. Tiesiog būtų skriauda autoriui, neperteikus visą, bet ir skaitytojas patirtų tik dalį malonumo. Cituoju, tad ir sintaksės klaidų netaisau.

Aš — Murziukas

Protingiausias, vikriausias, gabiausias ir drąsiausias tarp visų girios mažulėlių — tai aš, Murziukas. Ir taisausi aš geriau už visus kitus. Mano frakas pasiūtas iš paveikslėlio, kurį pats susieškojau madų žurnale. Mano aukšta, blizganti skrybėlė — cilindras, pirkta geriausioje krautuvėje. Tokių gražių batukų kaip mano neturi niekas, o lazdelė, su kuria niekuomet nesiskiriu, yra puošnumo pavyzdys. Vienoje aky aš laikau įsikišęs stikliuką, tačiau ne dėl to, kad prastai matyčiau ar būčiau žemažiūris, bet manau, jog tai labai gražu. Kai einu kur nors į svečius, visuomet į frako atlapo auselę įsikišu didelę rožę ir užsidedu aukštą, kaip sniegas baltą apykaklę, kuri labai tinka mano veidui.

Girios žmogeliai juokiasi iš manęs, aš tai žinau. Jie tvirtina, aš esąs dabita ir puikius, ir net dar daugiau — to aš neslepiu — praminė mane „Murziuku Tuščiagalviu". Bet, žinoma, taip pravardžiuoja tik iš pavydo. Argi ant „tuščios galvos" galėtų taip gražiai atrodyti aukšta skrybėlė? Žinoma, ne! O argi „tuščia galva" mokėtų taip gražiai apsivilkti, kaip aš? Be abejo, ne! O taip išdidžiai nešioti aky stikliuką ir taip vikriai laikyti lazdelę, ir taip lengvai vaikščioti, tokiais puikiais batukais ilgomis, siauromis nosimis, argi tai galėtų „tuščia galva"? Tikrai, ne!

Mano galva ne tuščia, bet priešingai, pilna išmintingiausių sumanymų.

Ir kokių tik dalykų aš nesugalvoju!

Užduotis: Na, ir šmaikštuolis Murziukas! Kodėl jis negali būti „Murziuku Tuščiagalviu"? Įsivaizduok, kad esi Murziukas ir jo žodžiais įrodyk, kad jis ne „Tuščiagalvis". Apgink girios mažulelį!

Pamėgink ir tu taip šmaikščiai pasigirti. Kada tai galima?

Murziukas buvo protingiausias, vikriausias, gabiausias, drąsiausias... Gražūs žodžiai pasakyti, bet sunkūs parašyti. Kodėl? Todėl, kad šiuose žodžiuose girdime **eu,** o rašome **iau.**

Atsimink! Lietuviškuose žodžiuose niekada **eu** nerašome. (Citatos pabaiga.)

Taigi, kad Murziukas buvo protingiausias, vikriausias, gabiausias ir drąsiausias, nereikia nė komentuoti. Tas visiems aišku. Kad Murziukas negali būti „Tuščiagalviu" — irgi aišku. Įdomumo dėlei, vaikučiai, pabandykit tai įrodyt, jeigu kokiam nors „girios žmogeliui" (vos neparašiau „gatvės žmogeliui", atsiprašau) kiltų abejonės, apginkite girios mažulėlį!

Štai kur paslėptas brangiausias pedagogikos „perlas"! Protingų ir gabių, tokių kaip Murziukas, reikia gailėtis, nes juos visi skriaudžia, pravardžiuoja. Užtarkime, vaikučiai, tokius. Vaikučiai, ar žinote, kokios būna pasakos? Ne. Taigi, būna melų pasakos ir tikros. Šiandienos pamokoje mes mokysimės meluoti. Paklausykite, kaip galima meluoti. (Skaitiniai, pirmoji dalis, 56-57 psl.). O dabar, vaikučiai, suruošime melų pasakos konkursą ir išrinksime gražiausio melo karaliaus konkursą!

Būtų linksma, jeigu nebūtų graudu ir liūdna dėl to, kad lietuvių kalbos vadovėlio sudarytojos užmiršo Praną Mašiotą, Ksaverą Sakalauską-Vanagėlį... Ak, tiesa, taigi jie iš to susikompromitavusio tarybinio vadovėlio. Jų gi kūriniai buvo išspausdinti šalia tikrų pasakų apie tai, kaip Iljičius mylėjo vaikučius... Šiukštu, jų spausdinti negalima.

Verkia Atvirosios Lietuvos fondo pinigėliai, už kuriuos išleistas šis vadovėlis, verkia ir tėveliai, kurių vaikeliai mokomi iš jų. Kai mokinukai paaugs, verks ir mokytojos, šventos pedagogo pareigos verčiamos mokyti trečiokėlius vogti, girtis ir meluoti. Betgi kaip nemokysi, jei, tik įsisavinę šitokį kursą, mokiniai gali būti keliami į ketvirtąją klasę.

Pamąstykime. Kas galėtų paneigti prielaidą, kad artimiausią dešimtmetį neprireiks statyti garsiosios Lukiškių įstaigos filialo, nes vadovėlio tiražas nemenkas, net 60,000!

Habil. dr. Stasys Sajauskas

JAV KARIUOMENĖS AUKLĖTINIS

Gen. Akejsander Eubsekb.

Baltijos valstybėms atgavus nepriklausomybę, vienas svarbiausių uždavinių buvo savų karinių pajėgų suformavimas. Tinkamos vadovybės sudarymas yra pirmasis žingsnis. Lietuva ir Latvija karinių pajėgų vadovybę sudarė iš sovietinio kadro karininkų — savų piliečių. Estijos prezidentas karinių pajėgų vadu pasirinko karo metu į Vokietiją pasitraukusį jaunuolį, 35 metus JAV kariuomenėje ištarnavusį, Korėjos ir Vietnamo karuose (Green Beret) dalyvavusį, pulkininką Aleksandrą Einseln.

Pakeltas į generolo majoro laipsnį, A. Einseln šiandien vadovauja Estijos karinėms pajėgoms, kurios susideda iš 3,500 karių, septynių laivų karo laivyno ir vieno helikopterio oro pajėgų. Estijos pasienyje Rusija laiko 5,000 karių diviziją. Tas negąsdina gen. A. Einseln. Jo tikslas — ne ginklų persvara prieš galimą priešą, bet Estijos karių, ypač karininkų, moralės, pareigos ir atsakomybės ugdymas, ką tautoje labai suluošino sovietinė okupacija su vogimo, girtavimo, kyšių, melo ir naujokų mušimo — nužmoginimo papročiais.

Generolo žmona pasiliko Kalifornijoje, kur turi atsakingą tarnybą Palo Alto mieste. Esant kitos valstybės kariuomenės vadu, JAV karinė vadovybė buvo suspendavusi A. Einsel 50,000 dol. metinę pensiją ir U.S. State Department norėjo atimti JAV pilietybę. Dviem JAV Kongreso sprendimais 1993 m. gruodžio mėn. pensija ir JAV pilietybė jam buvo palikta. Pasiūlymo kandidatuoti į Estijos prezidento pareigas jis nepriėmė.

Br. J.

Šioje salėje Lietuvos Respublikos prezidentas priima užsienio valstybių ambasadorius, prezidentus ir kitus svarbius svečius. Salę projektavo arch. Juras Balkevičius, o gobeleną sukūrė tekstilininkė R. Sipavičiūtė.

sporto šventė

American Travel Service kviečia keliauti su sportininkais į V Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynes Lietuvoje.

Čikaga/Vilnius 23, 26, 27 arba 28 liepos
Vilnius/Čikaga 07, 11, 12 arba 18 rugpiūčio

Vietų skaičius ribotas. Prašome registruotis skambinant į mūsų raštinę.

American Travel Service
9439 S. Kedzie
Evergreen Park, Illinois

PH. 708-422-3000
800 422-3190
FAX 708 422-3163

JAV LB KRAŠTO VALDYBOS SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBA
2711 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
312/476-2655 • Fax 312-436-6909

VAIKAI, MOKSLAS IR PINIGAI

Visi žinome, kad šiais laikais mokslas labai brangiai kainuoja. Tačiau visi tėvai nori, kad jų vaikai baigtų mokslus, kad jie ką nors pasiektų ir kad jų gyvenimas būtų lengvesnis. Ne vienam jaunam tėvui kyla klausimas, kada reikia pradėti taupyti vaiko mokslui. Ogi jau dabar! Nors jūsų vaikelis dar tik vystykluose, bet jau dabar laikas pagalvoti apie jo ateitį ir kaip mokėsite už jo mokslą. Įvairūs bankai, draudimo agentūros ir specialistai finansininkai siūlo šiais laikais įvairius planus vaikų mokslapinigius taupyti. Prieš įsipareigojant vienam ar kitam planui, pirma gerai išsiaiškinkite ir susipažinkite. Kai kurios pasiūlos, turi problemų, kurios ne visada aiškios naujiems tėvams.

Peržvelkime ir susipažinkime su kai kuriais pagrindiniais vaikų mokslui taupymo pasirinkimais.

1. Pinigų investavimas vaiko vardu. Šis planas vilioja, nes gaunate kuklią mokesčių lengvatą. Vaikams, neturintiems 14 metų, pirmieji 650 dol. jų investavimo uždarbio 1995 metais yra neapmokestinami, o kiti 650 dol. apmokestinami tik 15%. Kai vaikas sulaukia 14 metų, visas uždarbis (gains) yra apmokestinamas pagal nustatytą vaikams procentą, kuris dažnai yra žemesnis, negu jų tėvų. Tačiau pirkimas investavimo lakštų vaikų vardu turi ir kai kurių minusų. Kai kuriose valstijose vaikai gauna visišką kontrolę tiems pinigams (investavimams), kai jie sulaukia 18 metų, o tai gali reikšti, kad jūsų būsimasis mokslinčius gali nei cento iš tų pinigų nepanaudoti savo studijoms apsimokėti.

Antra vertus, Illinois, kaip ir daug kitų valstijų, neleidžia vaikams tų pinigų paliesti, kol jiems nesueis 21 metai. Ir tai jūsų vaikas neturėtų problemų, nes didelė dalis tų santaupų jau bus išleista mokslapinigiams universitetui, pirma negu vaikas jau pats galės tuos pinigus kontroliuoti.

Taupant vaiko vardu gali pakenkti tuo atveju, jeigu reikėtų prašyti paskolos mokslui ar „grant". Dabar 35% vaiko santaupų turi būti paskirta kiekvienais metais universiteto mokslapinigiams, pragyvenimui ir t.t. (college costs). Jeigu jūs galvojate, kad jūs negalėtumėte gauti finansinės paramos, tai tada investavimas vaiko vardu yra vertingas. Tačiau jūsų finansinė padėtis gali pasikeisti, kol jūsų vaikui reikės eiti į universitetą, ir gali reikėti prašyti paskolos ar paramos. Visa tai reikia gerai apgalvoti.

2. Taupykite — investuokite vaiko mokslui savo vardu. Jeigu manote, kad ateityje jūsų vaikui reikės „financial aid" studijoms, tada taupykite savo vardu. Į tėvų santaupas yra atsižvelgiama, norint gauti federalinę finansinę paramą, ir apskaičiavimai nėra per daug reiklūs. Iš vaikų reikalaujama, kad jie kasmet panaudotų 35% savo santaupų mokslui. Tuo tarpu iš tėvų laukiama, kad jie savo vaiko mokslui skirtų tik 5.6% savo santaupų per metus.

Daiva Veitaitė-Neidhard, Lithuanian Children's Relief, Inc. pirmininkė, kalba „Pagalba Lietuvai" konferencijoje gegužės 13 d. Šv. Kazimiero vienuolyno patalpose. Ji vadovavo „Parama Lietuvos vaikams" diskusiniam būreliui.

Nuotr. G. Valentukonio

3. Panaudokite savo pensijos santaupas (retirement account). Tai įdomi galimybė tėvams, kurie susilaukė vaikų, jau būdami 40 metų. Jie gali įdėti pinigus, skirtus vaiko išmokslinimui, į savo „retirement account" ir leisti jiems „augti", nemokant už juos mokesčių, iki jiems (tėvams) sueis 59 su puse. Tada jie tuos pinigus gali išsiimti, nemokėdami 10% mokesčių pabaudos (tax penalty). „Retirement-account" santaupos nėra įskaitomos į federalinės valdžios teikiamos studentams paramos nuostatus. Tačiau kai kurie universitetai atsižvelgia į tuos pinigus, išmokėdami savo kontroliuojamą finansinę paramą studentui.

Kiti sako, kad geriausias būdas yra pasiskolinti pinigų užmokėti už vaiko išsimokslinimą, panaudojant savo „retirement accounts" užmokėti paskolai po to, kai vaikas baigia universitetą. Kaip tai suprasti? Jei jūs išimate „retirement acc." pinigus, kol vaikas dar yra universitete, tai padidina jūsų pajamas, kas kenkia finansinės paramos gavimui.

4. Investuokite pinigus į namą. Mokėti papildomą sumą kiekvieną mėnesį, kad greičiau išsimokėtumėte paskolą, ne visada patartina. Taip jūs sumažinate savo paskolos procentų nurašymą, o jūs gautumėte geresnes įplaukas, jei tuos pinigus investuotumėte į „stock market".

Bet jei jūs tai darote, ruošdamiesi vis augančioms vaiko išmokslinimo išlaidoms užmokėti, tai didesnis mėnesinės paskolos mokėjimas yra pelningas. Jei jūs išmokate paskolą, kol jūsų vaikui sueina 18 metų, jūs galite daugiau iš savo pajamų išleisti universiteto mokslapinigiams užmokėti. Ir jeigu negalėtumėte iki to laiko paskolos išmokėti, jūs galite paimti „home equity" paskolą. Tarp kitko, jūsų namas nėra įskaitomas į federalinės valdžios finansinei pagalbai gauti nuostatus, nors daug universitetų atkreipia dėmesį į „home equity" paskolą, darydami savo pačių paramos studentui apskaičiavimus.

5. Apdraudos. Apdraudų agentai ragina pirkti gyvybės apdraudą (cash — value life insurance), kad vėliau galėtumėte ją panaudoti vaiko išmokslinimui. Tačiau finansininkai pataria to nedaryti. Paprastai apdraudos nėra įjungtos į finansinės pagalbos (financial aid) apskaičiavimus, bet tai ateityje gali pasikeisti. Be to, mokėjimai yra aukšti, o nauda iš to ne tokia didelė.

Nesvarbu, kokiu būdu jūs ruošitės apmokėti savo vaiko mokslapinigius — lengvo kelio nėra. Mokslas brangiai kainuoja ir tėvai turi daug paaukoti, kad jų vaikai gautų gerą išsimokslinimą. O vaikai, pabaigę mokslus, turėtų būti labai dėkingi savo tėvams, kad suteikė jiems galimybę į geresnį ir lengvesnį gyvenimą.

Naudotasi medžiaga iš „Chicago Tribune" (Your money 1995-4-26. „Baby in diapers? Time to think college savings" by Jonathan Clements).

Aldona Šmulkštienė ir
Birutė Jasaitienė.

KAD ATOSTOGŲ KELIONĖ BŪTŲ MALONI

Ateina vasara — atostogų laikas. Daug kas planuoja keliauti. Prieš keliaujant į suplanuotą kelionę, būkite atsargūs, gerai viską išsiaiškinkite. Tvarkydami savo kelionę, žinokite kelionių agentūros patikimumą. Jeigu jūsų bilietus ir viešbučių rezervacijas tvarko pažįstama agentūra, tai galite tikėtis laimingos kelionės. Bet jei planuojate atostogų kelionę per nepažįstamą kelionių biurą, pirma sužinokite, ar jis yra patikimas. Pažiūrėkite ar ta agentūra priklauso „American Society of Travel Agents" (ASTA). Ši įstaiga yra kaip ir „Better Business Bureau", ji seka ir prižiūri kelionių agentūras. Taip pat patartina susisiekti su valstijos „Better Business" skyrium ir išsiaiškinti ar pasirinktai kelionių agentūrai nėra užvesta teismo bylų, arba ar nėra ja per daug nusiskundimų. Planuojant kelionę, patartina gerai išsiaiškinti su agentūra, kokios sąlygos, viešbučiai ir t.t. Būkite atsargūs, kai rašoma „Hotels subject to change" arba „we reserve the right to substitute", kas reikštų: „viešbučiai gali būti pakeisti", arba „mes pasiliekame teisę daryti pakeitimus savo nuožiūra". Niekada nebijokite klausti klausimų. Svarbu, kad gerai suprastumėte, ką kelionių agentūra žada ir ką gaunate. Išsiaiškinkite, kokie patarnavimai įskaičiuojami į jūsų kelionės kainą. Reikalaukite raštiškos informacijos, ypač dėl pinigų grąžinimo dėl kokių priežasčių jums atsisakius kelionės.

Jeigu jums rūpima informacija nėra įtraukta į paruoštą specialią informacinę knygutę, prašykite, kad atskirai — raštiškai apie tai jums parašytų. Pasitikrinkite, kiek lėktuvų bendrovė apmoka už prarastą bagažą, praneškite kelionių agentūrai savo sveikatos negalias ir specialius dietos reikalavimus. Planuojant kelionę, turite apgalvoti šiuos klausimus:

kodėl tokia žema kaina;

ar reikalauja jūsų kredito kortelės numerio;

ar agentūra spaudžia tuojau apsispręsti;

ar agentūra sutinka su visais jūsų reikalavimais, suteikiant informaciją, duodant tikslią kainą, duoda raštišką sutartį prieš įmokant pinigus?

ar jūsų kelionės plane yra išvardinti viešbučiai ir oro linijos? Ar kelionių agentūra gali atsakyti į jūsų klausimus dėl skrydžių, apie krašto, į kurį keliaujate, klimatą, kur geriausia apsipirkti, kur įdomiausios istorinės, kultūrinės aplankytinos vietos;

ar jums agentūra pateikia vieną kainą, o vėliau reikalaujama pinigų įmokėjimo ar siūloma įsijungti į kokį klubą ir mokėti mokestį? Ar iš jūsų kelionės draugų reikalauja atskirų nenumatytų mokesčių už nenumatytus patarnavimus?

Ar planuojate kelionę laivu, ar lėktuvu, būkite atsargūs ir stenkitės išvengti kelionės, kuri neatitinka jūsų norų bei reikalavimų. Dažnai skaitome laikraščiuose apie įvairias keliones ir jų malonumus. Bet tai yra reklama, kad galėtų patraukti klientus. Ruošiantis keliauti, jūs pats turite suplanuoti, ką norite, kas jums patinka ir tartis su kelionių agentūra (aišku, ne tik klausinėti, bet ir sutartyje skaityti, kas parašyta, ypač mažomis raidytėmis). Jeigu iš anksto pasiruošite kelionei, žinosite, ko norite, ką gaunate, tada jūsų kelionė bus maloni ir gera.

Naudotasi medžiaga iš „Life Times" (March 1995).

Birutė Podienė ir
Birutė Jasaitienė

Muz. Viktoras Ralys ir kanklininkė Amanda Ragauskaitė Los Angeles š.m. balandžio 2 d. vykusiame archeologės Marijos Gimbutienės mirties metinių minėjimo programoje.

Nuotr. **V. Stoko**

LOS ANGELES, CA

ARCHEOLOGĖS DR. MARIJOS GIMBUTIENĖS PAMINĖJIMAS

Tokia antrašte ir gražia velionės nuotrauka papuošta programa buvo dalinama Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje, š.m. balandžio 2 d., JAV LB Vakarų apygardos v-bos ir pagalbinio komiteto ruoštame žymios losangelietės mirties metinių minėjime.

Pradėdama minėjimą, LB apygardos pirmininkė Violeta Gedgaudienė pakvietė visus tylos minute pagerbti mirusiąją. Susikaupime kvietė pabūvoti Marijos Gimbutienės dvasingumo pasaulyje, kuriame nėra pražūties; mirtis neša naują atgimimą, o senovės iškasenos byloja amžiais išsaugotą mūsų pačių giminės kilmę. Neįmanoma plačiau apimti archeologės mokslinę darbuotę, tegalima praverti vartelius į jos buitį, ją minėti, minint jai nusilenkti.

Pranas Visvydas savo žodyje trumpai aptarė mokslininkės M. Gimbutienės žmogiškąją pusę, jos pomėgius, žvelgdamas iš humoristinio taško.

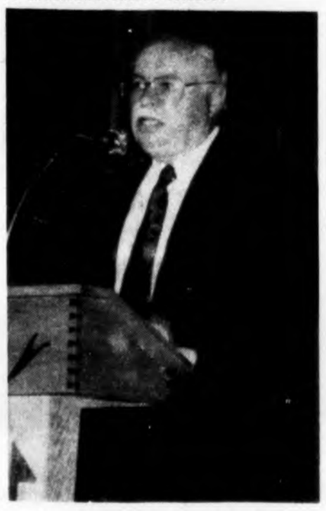

Gediminas Leškys, Akademinio Skautų sąjūdžio vadijos pirmininkas, kalba LB Vakarų apygardos valdybos Los Angeles suruoštame archeologės Marijos Gimbutienės mirties metinių paminėjime.

Nuotr. **V. Stoko**

Apie kolegę dr. M. Gimbutienę pasakojo dr. Algirdas Avižienis. Ilga judviejų pažintis University of California Los Angeles, šiltų prisiminimų žodžiuose iškilo gyva, vaizdinga. Kalbėtojas vertino savo kolegės tvirtą nusistatymą, toleranciją pažiūrų skirtumui, veržlumą ir išmintį. Jo žodžius sekė kukli kanklių muzika, atliekama Amandos Ragauskaitės.

Skaidres iš dr. M. Gimbutienės gyvenimo rodė dr. Živilė Gimbutaitė. Daugelio nuomone, ši minėjimo dalis buvo įdomiausia. Sklandžiais paaiškinimais paryškinti praėjusio gyvenimo vaizdai — žmonės, draugai, artimieji, šeimos židinio pradžia. Per keliolika minučių ekrane prabėgo metai moters, palikusios neįkainojamos vertės žemiško turto žmonijai, tautoms archeologinės kalbos ženklų, savitos praeities kultūros liekanų. Nuotraukose, ši nuostabioji gilios senovės praeities tyrinėtoja, sėkmingai dalyvavusi ir vadovavusi kasinėjimų ekspedicijoms su mokslininkais ir studentais, atrodė paprasta, to paties lietuviško kamieno Marija Alseikaitė, vėliau Gimbutienė, su dukromis Danute, Živile ir Rasa. Ji ir jos šeima visada artimai bendravo su lietuviais, buvo nuoširdi ir vaišinga. Tai liudijo jos gyvenimo vaizdai skaidrėse.

Broniui Railai dėl nesveikatos negalint dalyvauti, jo pasakojimą „Dr. M. Gimbutienė — žvelgiant asmeniškiau", perskaitė LB apygardos v-bos narys inž. Gediminas Leškys.

M. K. Čiurlionio kompozicijas pianinui meistriškai paskambino pianistas Rudolfas Budginas.

Rašytojos Alės Rūtos pažinties ir draugystės su Marija Gimbutiene prisiminimai — „Tokią tave matau", paliko neužmirštamą įspūdį. Čia buvo sukaupta pati darbščioji velionės gyvenimo dalis: jos pasišventimas pakartotinai planingai atlikti archeologines ekspedicijas, formuluoti veikalų tekstus (neretai kelių tuo pačiu metu), juos parašyti, dalyvauti tarptautiniuose mokslininkų suvažiavimuose, rūpintis šeima, namų aplinka, saugoti irstančią sveikatą...

Minėjimo pabaigoje Los Angeles jaunimo ansamblio „Spindulys" šokėjos grakščiai pašoko blezdingėlę, pianinui ir kanklėms palydint. Talkino muz. Viktoras Ralys ir „Spindulio" vadovė Danguolė Varnienė.

Pusantros valandos trukmės minėjimas, pradėtas šilta šeimyniška nuotaika, scenon iškviečiant ir gėlėmis apdovanojant prof. dr. Marijos Gimbutienės dukras Živilę ir Rasą, buvo tęsiamas velionę pažinojusių kalbėtojų prisiminimais, kanklių muzika, Čiurlionio kūryba, lyriniu tautiniu šokiu. Numatytoji programa puikiai pavyko. Minėjimą baigiant, Gediminas Leškys padėkojo programos dalyviams ir gausiai susirinkusiai publikai.

Minėjimą ruošiant uoliai pasidarbavo LB Vakarų apygardos pagalbinis komitetas, ypač koordinatorė Vanda Zelenienė ir dr. Živilė Gimbutaitė. Po programos vaišes parapijos žemutinėje salėje paruošė skautininkės Birutės Prasauskienės vadovaujamas DLK Gražinos vyr. skaučių būrelis, prisidedant ir Akademinio Skautų sąjūdžio Los Angeles skyriui. Buvo malonu visiems pabendrauti ir prie bendro stalo pasidalinti minėjimo nuotaikomis.

Stasė V. Šimoliūnienė

Atlanta
IMPORT-EXPORT Inc.
GREITAI
SAUGIAI
IR LAIKU
PRISTATOME SIUNTINIUS
LIETUVOJE, LATVIJOJE,
ESTIJOJE, RUSIJOJE,
UKRAINOJE IR BALTARUSIJOJE
2719 West 71 Street,
Chicago, IL 60629
(800)775-SEND
(312)434-2121

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Greitai ir garantuotai pristato dolerius gavėjui į rankas, atsiunčia Jums pasirašytą pakvitavimą. Mažiausia pristatoma suma **$200.**

* Pristatymas bet kur Lietuvoje $12 + procentas už siųstą sumą.
* 4% iki $2,000 ir 3% virš $2,000. Siunčiant didesnes sumas ir yra nuolaidų.
* Palikimus galime nuvežti į Lietuvą ir sutvarkyti reikalus pas notarą.
* Atsiųskite gavėjo ir siuntėjo vardus, pavardes, adresus, telefono numerius, jei yra.
* Taip pat mes pristatome ir Lietuvoje sudarytus maisto paketus. Rašykite, atsiųsim kainorašti.
* Pašto perlaidas (m/o) arba asmeniškus čekius siųskite:

Kairys Baltic Expediting
517 Fruitland Rd.
Stoney Creek, Ont.
Canada 18E 5A6
Tel. 905-643-3334 / Fax. 905-643-8980

GJ INTERNATIONAL
PHONE: (708)430-7272
FAX: (708)430-5783
9525 South 79th Avenue, Hickory Hills, IL 60457

1995 METAIS KVIEČIAME PASINAUDOTI MŪSŲ KELIONĖMIS PO LIETUVĄ IR KITAS PABALTIJOS RESPUBLIKAS. ŠIAIS METAIS SIŪLOME 26 SKIRTINGAS IŠVYKAS:

Lithuanian Highlights

DEPARTURE	NEW YORK	CHICAGO
May 3	$1628	$1678
May 10	$1750	$1795
May 26	$1628	$1678
June 14	$1895	$1945
July 12	$1895	$1945
July 28	$1765	$1815
August 12	$1765	$1815
August 30	$1765	$1815
September 2	$1895	$1945
September 6	$1765	$1815

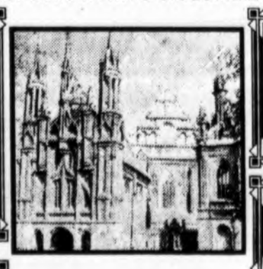

Lithuania in a Nutshell

DEPARTURE	NEW YORK	CHICAGO
April 6	SOLD OUT	N / A
April 29	$1565	$1625
June 9	$1580	$1630
August 19	$1715	$1765
September 16	$1443	$1493

In the Footsteps of Baltic Jews

DEPARTURE	NEW YORK	CHICAGO
September 6	$1809	N / A

The Best of Lithuania

DEPARTURE	NEW YORK	CHICAGO
May 24	$1930	$1990
June 30	$1945	$1995
July 29	$2080	$2130

Lithuania - Land of Shrines

DEPARTURE	NEW YORK	CHICAGO
October 1	$2035	$2085

Spotlight on the Baltics

DEPARTURE	NEW YORK	CHICAGO
June 16	$2252	N / A
July 7	$2167	$2196
August 11	$2177	N / A

Baltic Treasures

DEPARTURE	NEW YORK	CHICAGO
May 11	$2482	N / A
May 31	$2672	$2732
July 20	$2667	N / A

ATSTOVAUJAME VISAS AKREDITUOTAS PASAULIO ORO LINIJAS. JUMS PAGEIDAUJANT, GALIME IŠRAŠYTI LĖKTUVO BILIETUS MŪSŲ RAŠTINĖSE VILNIUJE, KAUNE IR PANEVĖŽYJE. APMOKĖJIMAS GALI BŪTI AMERIKOJE, ARBA LIETUVOJE. GARANTUOJAME ŽEMIAUSIAS KAINAS IR UŽTIKRINTĄ PATARNAVIMĄ.

VISAIS KELIONIŲ REIKALAIS - BILIETAIS, ATOSTOGOMIS PO VISĄ PASAULĮ, KELIONĖMIS LAIVU, TRAUKINIU, LĖKTUVU - KVIEČIAME KREIPTIS Į MUS IR MES MALONIAI IR PROFESONALIAI APTARNAUSIME VISOSE MŪSŲ RAŠTINĖSE.

GJ INTERNATIONAL

GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA
TEL: (370) 2-223-147

S. DAUKANTO 21
KAUNAS, LIETUVA
TEL: (370) 7-209-749

LAISVĖS a. 26-209
PANEVĖŽYS, LIETUVA
TEL: (370) 54-306-75

Dalis „Pagalba Lietuvai" konferencijos, įvykusios gegužės 13-14 d. Šv. Kazimiero vienuolyno patalpose, dalyvių. Konferencijon atvyko 104 asmenys, buvo atstovaujama 28 organizacijoms, teikiančioms pagalbą vargstantiems Lietuvoje.

Nuotr. **G. Valentukonio**

„PAGALBOS LIETUVAI" KONFERENCIJA (IV)

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Ir po šios paskaitos vėl rinkosi diskusiniai būreliai į jiems paskirtas vietas baigti savo aptarimus ir padaryti galutines išvadas. 6 val. konferencijos dalyviai valgė skanią „Seklyčios" vakarienę, o 7 val. vėl rinkosi išklausyti šios dienos paskutinės paskaitos „Žvilgsnis iš Lietuvos". Ją skaitė Regina Švobienė, „Valstiečių laikraščio" „Kaimo vaikai" fondo koordinatorė. Ji kalbėjo iš širdies ir jos žodžiai apie Lietuvos kaimo tikrovę, kaimo vaikų vargą sukrėtė visus. Jos paskaita bus išspausdinta „Drauge", tai čia tik kelios mintys.

Sunku Lietuvoje visiems, bet ypač sunku seneliams, invalidams, vaikams suvargusiame ir prasigėrusiame kaime. 10% šeimų yra tokios, kad vaikui ten neįmanoma gyventi. Nėra vaikus ginančių įstatymų. Vaikai kaime kartais neturi kuo apsirengti, kad galėtų lankyti mokyklą. Jie yra alkani ir kartais mokykloje nualpsta iš bado. Stengiamasi juos ten nors kartą dienoje už vieną litą pamaitinti. Kaime trečdalis gyvena iš pašalpų, bet kartais ir jų negauna. Didėja nepilnamečių nusikaltimai, didėja kūdikių mirtingumas, didėja vaikų susirgimai. Lietuvoje yra daug labdaros organizacijų, bet tik keliasdešimt dirba aktyviai. Ne visos gauna vyriausybės pašalpą, nes yra valdžios „mylimos" ir „nemylimos" organizacijos. Sakė, kad mūsų duodama labdara yra ne tik materialinė, bet ir dvasinė, „tirpdanti ledus mūsų širdyse". Sakė, kad nežino, ką darytų be mūsų materialinės bei dvasinės pagalbos. Ji pabrėžė, kad kaimo mokyklos yra vienintelis šviesus žiburėlis tamsoje ir būtų labai negerai, jei mažesnes uždarytų, kaip yra ketinama. Ji kalbėjo ir apie kitą šviesų žiburį kaime — vaikų globos namus. Baigdama R. Švobienė dėkojo visiems ir įteikė visų, konferencijos žinyno sąraše esančių organizacijų atstovams ir dr. J. Adomavičiui dovanėlių iš Lietuvos, kurias sukūrė patys vaikai.

Po paskaitos R. Švobienė atsakė dar į konferencijos dalyvių klausimus, kurių didžioji dalis lietė Lietuvos kaimo vaikų ir kaimo mokyklų padėtį. Buvo klausiama, ar skautai ir ateitininkai galėtų išvystyti veiklą kaime ir taip prisidėti prie vaikų auklėjimo? R. Švobienė atsakė, kad miestuose jie yra organizuojami, bet kaimo mokyklose nedaroma nieko. Gal reikėtų šių organizacijų veiklą labiau pritaikyti Lietuvos sąlygoms? Gal organizuoti bendras stovyklas, apmokyti mokytojus, atsiųsti literatūros. „Jus nuo mažų dienų išmokė tarnauti Dievui, artimui ir tėvynei ir jūsų pagalba čia labai reikalinga". Ji sakė, tuoj po Atgimimo tikybos pamokos buvo labai gausiai lankomis, o dabar provincijoje jas mažai kas belanko.

Kokia kaimo mokyklų padėtis Vilniaus krašte? Padėtis skaudi. Mokyklos skurdžios. Lenkų įtaka skverbiasi į mokyklas. R. Švobienė yra aplankiusi daug liet. mokyklų Šalčininkų rajone. Jose mokosi 5-6-7 vaikai. Nežinia, kaip bus su jomis po savivaldybių rinkimų.

R. Švobienė taip pat priminė vaikų susirgimus (po Černobylio) skydinės liaukos vėžiu, kas anksčiau buvo labai reta, leukemija ir kt. ligomis. Tėvai nebuvo įspėti patys saugotis ir vaikus saugoti nuo radioaktyvumo.

Klausytojai prašė kaimo mokyklų adresų, kad per jas galėtų padėti vaikams. Jūratė Budrienė pasakė, kad tie sąrašai dalyviams bus išsiuntinėti po konferencijos, o Birutė Jasaitienė pažadėjo, kad JAV LB Socialinių reikalų taryba išsiuntinės tuos adresus visoms JAV LB apygardoms ir apylinkėms.

Sekmadienį, gegužės 14 d., 8 v.r. konferencijos dalyviai rinkosi į Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčią šv. Mišioms. Klebonas kun. Jonas Kuzinskas pamoksle gražiai prisiminė konferenciją ir labdaros organizacijų atliekamus darbus ir linkėjo konferencijai sėkmės ir Dievo palaimos, stengiantis padėti vargstančiam Lietuvos žmogui.

9:30 v. ryte buvo konferencijos baigiamasis posėdis, susidėjęs iš 2 dalių: 1. supažindinimu su diskusinių būrelių išvadomis ir 2. paskaitos „Ateities perspektyvos", kur kalbėjo dr. Linas Sidrys ir Jūratė Budrienė.

Kadangi diskusinių būrelių padarytos išvados bus atskirai skelbiamos spaudoje, tai čia suminėtina tik, kas kurio būrelio išvadas referavo, būtent: dr. A. Prunskienė — pagalba našlaičiams, ses. Margarita — pagalba seneliams, A. Steponavičienė — pagalba invalidams, dr. A. Žygas — pagalba studentams, D. Veitaitė-Neidhardt — pagalba vaikams, R. S. Boris — medicininė pagalba.

Išklausius išvadų paaiškėjo, kad visoms labdaros organizacijoms reikalinga informacija, lėšos ir žmonės. Svarbiausia yra žmonės: be jų nebus nei informacijos, nei lėšų, nei labdaros veiklos.

J. Budrienė pranešė, kad konferencijos dalyviams bus išsiuntinėta dalyvavusiųjų sąrašas su adresais, vėliau bus galima įsigyti šios konferencijos tume jį visomis jėgomis įgyvendinti. Sakė, kad būtų puiku įkurti užsienio lietuvių pagalbos centrą Lietuvoje! Ar tada nepalengvėtų lėšų telkimas ir ar tada nepajėgtume daugiau pagelbėti kiekvienam vargstančiam Lietuvos žmogui? Ir savo nuoširdžią kalbą, J. Budrienė baigė rašytojo Mikelinsko žodžiais: „Nesuprantu, kaip žmogus gali būti nelaimingas, kol aplink jį yra žmonių, kuriems jis gali teikti pagalbą ir nušluostyti ašaras".

Baigusi savo kalbą, J. Budrienė, kaip šios konferencijos rengimo komiteto pirmininkė, dėkojo Socialinių reikalų tarybai, konferencijos rengimo komiteto nariams, seselėms kazimierietėms, paskaitininkams, diskusinių būrelių vadovams, Antanui ir Viktorijai Valavičiams, „Lietuvos Vaikų vilties" globojamiems vaikučiams ir jų motinoms bei tėvams, Aušrai ir Terry Petri, Petrui Petručiui, V. Kuprytei ir visiems kitiems, kuo nors prisidėjusiems prie šios konferencijos sėkmingo pravedimo.

Konferencija buvo baigta visiems sugiedant Lietuvos himną.

Konferencijoje dalyvavo 104 žmonės ir 28 labdaros organizacijos ar sambūriai iš Bostono, Washington, D.C., Detroit'o, Grand Rapids, Floridos ir Čikagos.

Konferencijos diskusijose, neskaitant diskusinius būrelius, dalyvavo Gražina Landsbergienė (iš Washington, D.C.), Antanas Paužuolis, dr. L. Ragas, A. Stepaitis, V. Kamantas, R. Švobienė, dr. V. Narutis, Pr. Šlutienė, J. Lendraitis, adv. R. Narušienė, A. Pakštienė, R. Rudaitienė, dr. A. Prunskienė, ses. Paulė, R. S. Boris, J. Budrienė, B. Jasaitienė, A. Steponavičienė, K. Jazbutis, L. Dargienė, J. Pečiūrienė ir kiti.

Konferencija buvo pavyzdingai pravesta, pirmą kartą sutraukė tiek daug labdaros organizacijų ir sambūrių aptarti kaip geriau pagelbėti vargstančiam žmogui Lietuvoje.

(Pabaiga)

• **Šiaulių** [illegible] Morgelės Nekalto Prasidėjimo katedroje balandžio 7 d. buvo pašventintos Kristaus kančios [illegible] kurias sudaro penkiolika paveikslų. Paveikslus sukūrė Šiaulių pedagoginio instituto dailės fakulteto absolventas, dailininkas Valdas Baranauskas.

VASARĄ PASITINKANT

Vasaros renginių atidarymas, vasaros sutikimo šventė

JAUNIMO CENTRE,
5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL
Gegužės 27 d. 6 val. vakaro

Programoje: jumoras, žaidimai, loterija, muzika, dainos ir šokiai

Šventės metu visus linksmins vokalinis instrumentinis ansamblis **CENTRAS.**

Vadovaus **Arūnas Augustaitis**

Maloniai kviečiame dalyvauti.

Informacija: **708-342-1512**

Automobiliai bus saugomi.

RACINE BAKERY

KEPYKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 312-581-8500
• Lietuviška duona ir raguoliai
• Vestuviniai ir įvairūs tortai
• Lietuviškas maistas—"catered"
• Siunčiame mūsų produktus UPS
Atidaryta 7 dienas savaitėje

BAKE FOR ME!

KAVINĖ
350 N. Clark, Chicago, Il 60610
Tel. 312-644-7750
Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre
Savaitgalį uždaryta

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION
„Shingle" stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. **R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.**

HERBALIFE
Tai gera priemonė išvalyti organizmą nuo šlakų, sureguliuoti kraujo spaudimą, sumažinti svorį, nervinę įtampą. Vėl būsite energingas ir žvalus!
Tel.: 1(718) 847-7452

MASTER PLUMBING COMPANY
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai jr pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai, pompos. Išvalome užsikimšusius vamzdžius.
BEN SERAPINAS 708-636-2960

VALOME
KILIMUS, BALDUS, GRINDIS IR SIENAS
J. BUBNYS
737-5168

WAGNER
MAŠINOS RAŠTINĖMS
Parduoda • Taiso • Priedai ir Reikmenys
Virš **75** metų patikimas patarnavimas
TYPEWRITERS • COPIERS
FAX • CALCULATORS
5610 S. Pulaski Rd.
Tel. (312) 581-4111

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel.: 312-776-1486

Dengiami stogai, kalamas „siding", bei atliekami namų vidaus remonto darbai. Skambinti **Sigitui: 312-767-1929.**

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis, ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 8 valandos. Antrad. ir trečiad. susikalbėsit lietuviškai.
3314 West 63rd Street
Tel. 776-8998

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

OAK LAWN REALTY
6253 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453
BALYS BUDRAITIS
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite:
BUDRAIČIUI
Bus. 708-499-7000 Res. 312-778-3971
Fax. 708-499-7006 Pager 312-308-0307

Century 21
KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.
DANUTĖ MAYER
284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į **Danutę Mayer.** Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

FOR SALE
Dviejų aukštų, mūrinis, 7 kambarių namas giminingai šeimai su dviem atskirais įėjimais ir dviem virtuvėm; 2½ pilnos prausyklos; 2 auto. garažas, įrengtas rūsys; dvigubas sklypas. Labai gera apylinkė: arti Archer Ave., prie 56-tos ir Oak Park Ave. Kaina tik **$130,000 Kalbėti angliškai: 708-654-1168.**

PRESTIGIOUS EQUESTRIAN ESTATES
Parduodamas 3,200 kv. pėdų namas; 4 arba 5 mieg. kamb.; ištisas rūsys; 1.25 akro profesionaliai sutvarkytas sklypas. Labai daug visokių priedų ir patogumų. **$344,555.** Apžiūrėjimui susitarkite su:
Frank Algozino
708-535-5438
Century 21/Dabbs Southwest.

IEŠKO DARBO

Kvalifikuota slaugė ieško darbo. Gali gyventi kartu. Skambint vakare:
tel. 312-436-4987

49 metų vyras ieško bet kokio darbo.
Tel. **312-436-5193**

FOR SALE

Parduodu bulvėms tarkuoti mašinėles. Kreipkitės: **B. Novickis,** 21 W. 56 St., Westmont, Il 60559, **tel. 708-963-0430**

Parduodami gerai išlaikyti ir kt. baldai ir 1989 Pontiac Boneville auto. už žemą kainą. Skambinti Jonui: **708-499-1595.**

DAINŲ ŠVENTĖS VAIZDAJUOSTĖ
Prisiminkite praeitos vasaros Dainų šventę Alvido Buklio nufilmuotoje ir Vidos Kuprytės suredaguotoje aukštos kokybės VHS juostoje.

Kaina tik $25
Čekius siųsti:
Lithuanian R. Catholic Federation of America
4545 W 63 Street
Chicago IL 60629

REAL ESTATE

RE/MAX
GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161
RIMAS L. STANKUS
• Perkant ar parduodant
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• **MLS** kompiuteriųir **FAX** pagalba
• Nuosavybių įkainavimas **veltui**
• Perkame ir parduodame namus
• Apartmentus ir žemę
• Pensininkams nuolaida

Century 21 MLS
ACCENT REALTY, INC.
5265 West 95th Street
Oak Lawn, Illinois 60453
Bus. 708-636-9400
Res. 708-423-0443

ASTA T. MIKUNAS
Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime ir pardavime, mieste ir priemiesčiuose.

FOR RENT

Išnuomojamas 5 kamb. 2 mieg. apšildytas bt.; šaldytuvas, ir virimo plyta; 71 St. ir Washtenaw apyl. **$425 į mėn. + 1 mėn. „security dep" Ir „lease".** Kreiptis į Almą: **312-476-8727.**

CAPE COD, HYANNIS
Išnuomojamas didelis butas vasarai; 3 mieg., virtuvė. Netoli jūros. **Kreiptis: 508-771-5050**

Išnuomojamas apšildomas 4 kamb. 1 mieg. butas 67 & Kedzie apyl. $355 į mėn. + „security". Tel. **312-779-6193. Kalbėti angliškai.**

Išnuomojamas 2 mieg. apšildomas butas antrame aukšte, 71 St. & Mozart Ave. $450 į mėn. Pensininkams nuolaida. Skambinti vakarais: **708-922-0403.**

Išnuomojamas 1 mieg. kambarys nerūkančiam, senyvo amžiaus žmogui. Galima naudotis virtuve. **$200 į mėn. Tel. 708-346-0889.**

HELP WANTED

Restoranui „Neringa" reikalingi virtuvės darbininkai. Skambinti: **312-476-9026**

SIŪLOME DARBUS!
Gail. seserų padėjėjoms, kompanijonėms ir namų ruošos darbininkėms. Galima gyventi kartu arba atvykti į darbą ir išvykti. Kreiptis:
All Care
Employment Agency
Tel. 312-736-7900

CHEPOV DOMESTIC AGENCY
Ieškote darbo? Geros algos? Siūlome: namų ruošos, vaikų dabojimo, kompanijonių darbus. Galima gyventi kartu.
241 N. Golf Mill, Rm. 321
Tel. 1-708-803-6439

JAV LB Ekonominių Reikalų Taryba
Informacijos Skyrius
Algirdas Rimas,
1711 Wainwright Dr, Beston, VA 22090,
tel. (703) 471-1711

EKONOMIKOS ŽVILGSNIS IŠ LIETUVOS

(pagal Rimos Jakutytės reportažą š.m. gegužės 7 d.)

UŽSIENIO PRIVAČIUS INVESTUOTOJUS DOMINA VILNIAUS SENAMIESTIS

Atstovai iš vieno New Yorko veikiančio privataus investicinio fondo, „Baltic Fund" ir kito Londono fondo,Rokfelerio šeimos narių esančio nuosavybėje, lankėsi Lietuvoje balandžio pabaigoje. Pasak žurnalisto Aurimo Drižiaus, kuris šį vizitą aprašė „Lietuvos aide", „Baltic Fund" vykdomieji direktoriai, Shahriar Ahy ir Hamid Ledjevardi ir vienas iš Londono fondo vadovų, Murray Logan, buvo susitikę su Vilniaus vicemeru Romualdu Sikorskiu. Buvo daugiausia kalbėta apie senamiesčio atstatymo projektus. Svečiai žadėjo po mėnesio vėl atvykti ir pateikti konkrečius pasiūlymus. Pasak R. Sikorskio, nebuvo minėtos pinigų sumos, kurias tie fondai galėtų investuoti sostinės senamiestyje.

Atstovas iš Londono taip pat buvo susitikęs su Respublikos prezidentu Algirdu Brazausku. Susitikime M. Logan pareiškė susidomėjimą Būtingės naftos terminalo bei „Mažeikių naftos" statybos ir rekonstrukcijos projektams.

VALDIŠKUS INVESTUOTOJUS DOMINA IR KAUNO PRAMONĖ

Valdiškas Pasaulinio banko padalinys, Tarptautinė finansų korporacija, (International Finance Corporation), Washingtone, pranešė, kad ji iš dalies parems Kauno tekstilės gamykla „Liteksas", įgyvendinant savo numatytą 27 milijono dolerių investicinę programą. Kaip rašė „Lietuvos aidas", bendra įmonė „Liteksas ir Calw A.B. (Vokietijos)" gaus iš Tarptautinės finansų korporacijos per 11 milijonų dolerių vertės paskolą, išmokėtą markėmis. Paskola bus grąžinama per pusantrų metų.

Taip pat ši korporacija pažadėjo nusipirkti už vieną milijoną dolerių bendros įmonės akcijų. Kitą dalį investicijų žada suteikti vokiečių fondai. „Liteksas" eksportuoja savo vilnonius gaminius į Vokietiją, Didžiąją Britaniją, Norvegiją ir į kitas Europos šalis.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS PRAMONĖS IR VERSLO PASAULIO

Jonavos trąšų gamykla „Achema" (buvęs „Azotas") pažymėjo savo metines po privatizavimo. Pasak įmonės prezidento (ir buvusio premjero) Bronislavo Lubio, po privatizavimo perspektyvos „Achema" pagerėjo. Privatizavimas leido užtikrinti rinkas, apsirūpinti žaliavomis ir rasti investuotojų. Yra vykdomas modernizavimo projektas, vertas 100 milijonų dolerių. Gaunami Vakaruose kreditai už 10 procentų metinių palūkanų ir tariamasi dėl tolimesnių kreditų su Amerikos bankais. Tačiau, norint pasiekti šiolaikinės įmonės lygį, „Achemai" reikėtų iš viso 300 milijonų dolerių investicijų.

Vilkaviškio siuvimo fabrikas, „Žemkalnija" verčiasi, eksportuodamas ten pigiai siūtus viršutinius drabužius į Vokietiją ir gamindamas uniformas Lietuvos kariuomenei. Prieš kelerius metus siuvykla gamino džinsus lietuviams ir uniformas sovietų armijai. Anot bendrovės vadovų, įmonės produkcija yra apie 10 procentų. Buvo siuvama anksčiau ir darbo apranga, bet ją nukonkuravo iš užsienio atvežti pigūs dėvėti drabužiai.

Kaip rašo „Lietuvos rytas", kai „Žemkalnija" buvo privatizuota, beveik pusė jos akcijų atiduota Vilkaviškio vyskupijai. Buvo taip padaryta, kadangi bendrovė buvo įsikūrusi prieš Antrą pasaulinį karą veikiančioje kunigų seminarijoje. Likusias akcijas išsipirko bendrovės darbuotojai.

Klaipėdos lietuvių-vokiečių bendra įmonė, „Jachtų statykla" pramoniniu būdu gamina pramogines jūrines, kreiserines jachtas ir katamaranus. Įrankius, medžiagas ir įrengimus pateikia Vokietijos partneriai, kurie ir parduoda jachtas. Jų pardavimo kainos doleriais yra nuo maždaug 20 iki 615 tūkstančių dolerių. Panašūs laivai statomi ne tik Lietuvoje, bet ir aplinkinėse valstybėse. Konkurencija didelė. Rinka yra tik užsienyje, nes Lietuvoje jachtom šiuo laiku paklausos nėra. Anot stebėtojų, Lietuvos verslininkai kol kas perka brangius automobilius, stato namus, bet jachtų neperka.

Vilniaus įmonė „BNA Market", jungianti kelias Vilniaus parduotuves, paskelbė, kad jos apyvarta šiais metais sumažėjo 20 procentų nuo 14 milijonų litų (3.5 milijonų dolerių) lygio pasiekto pernai. Viena parduotuvių yra Italijos drabužių firmos, „United Colors of Benetton" filialas Vilniuje. Pasak įmonės savininko Arturo Zuoko, 27 m. amžiaus neseniai mokslus baigusio žurnalisto, sumažėjus žmonių perkamajai galiai, prekybos pagyvėjimas matyti tik aukštos klasės restoranuose ir viešbučiuose. Apyvarta maisto produktais išlieka pastovi.

Tarp projektų ateičiai yra baigiamas įrengti keturių žvaigždžių viešbutis ir kavinė. Trijų Kryžių kalno papėdėje. Šiomis dienomis A. Zuokas taip pat tariasi su atstovais JAV greitojo maisto aprūpinimo firmos, „McDonalds" dėl restorano Vilniuje atidarymo.

VIEŠBUTIS ŠUNIMS

Širvintų rajone, Dailidžių kaime, Bložių ūkyje (50 km nuo Vilniaus) atidarytas pirmas Lietuvoje viešbutis šunims. Jame išvykstantys į kelionę šeimininkai gali apgyvendinti savo keturkojus bičiulius. Para viešbutyje kainuoja 10 litų. Šunes maitinami du kartus per dieną. Pagrindinis maistas — košė su jautiena bei kitais priedais. Sakoma, kad klientų nemažai. Dauguma jų yra pasiturintys žmonės, auginantys veislinius šunis.

Bložės ketina plėsti „šunišką" verslą ir netoli sodybos esančioje pievelėje įrengti šunų bei kačių kapines. Žadama ir kiekvienam ten palaidotam gyvūnėliui pastatyti kuklų antkapėlį.

ALTO DARBO KONFERENCIJAI PRAĖJUS

ALTo Čikagos skyrius, kuriam vadovavo Liet. Socialdemokratų partija ir pirmininkavo Antanina Repšienė, baigdamas savo kadenciją, sušaukė metinę darbo konferenciją gegužės 6 d., šeštadienį, Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus patalpose. Skyriaus pirmininkė pasveikino atvykusius išklausyti pranešimų, ką ALTo skyrius atlikęs vienerių metų kadencijoje, ir taip pat nustatyti gaires ateities veiklai. JAV ir Lietuvos himnus giedojo ALTo Čikagos sk. tarybos narė sol. Aldona Pankienė. Garbės prezidiumą sudarė: kan. V. Zakarauskas, ALTo centro valdybos pirm. Gr. Lazauskas, ALTo garbės narys Teodoras Blinstrubas ir vadovaujančios partijos pirm. dr. Jonas Valaitis. Lietuvos gen. konsulas Vaclovas Kleiza į konferenciją negalėjo atvykti, bet perdavė sveikinimus.

Į sekretoriatą pakviesta Vida Sakevičiūtė ir Stasė Rudokienė; spaudos — dr. Petras Ironis Jokubka. Prasmingą invokaciją kalbėjo kan. V. Zakarauskas, o visi mirusieji ALTo darbuotojai, taip pat prisimenant Oklahoma City susprogdintus žmones, buvo pagerbti minutės atsistojimu. ALTo CV pirm. Gr. Lazauskas sveikinimo žodyje padėkojo pirmininkei ir valdybai už gerai atliktus darbus. Taip pat jis priminė, kad Lietuvių kongrese, įvykusiame 1994 m. spalio 29 d. Čikagoje, priimtos rezoliucijos yra vykdomos.

Toliau vyko ALTo Čikagos skyriaus valdybos pranešimai. Pirmoji pranešimą padarė skyriaus pirm. Antanina Repšienė.

Po darbo konferencijos 1994 m. balandžio 23 d., perėmus vadovavimą ir sudarius valdybą, prasidėjo darbai. Birželio 12 d. Baisiųjų birželio įvykių minėjimas parapijos bažnyčioje ir salėje. Pamaldas aukojo Lietuvos metropolitas, Vilniaus arkivyskupas Audrys J. Bačkis, asistuojant vysk. Pauliui Baltakiui ir marijonų provincijolui Donald Petraičiui,MIC. Salėje paskaitą skaitė Politinių kalinių ir tremtinių s-gos pirm. Pilypas Narutis. Bažnyčioje ir salėje dalyvavo daug žmonių.

Birželio 26 d. įvyko demonstracijos dėl „Lietuvos kovų ir kančių istorijos pirmojo tomo" išleidimo. Jos buvo tuojau po pamaldų Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje prie kryžiaus, esančio prie bažnyčios. Kalbėjo kun. klebonas Jonas Kuzinskas, pagrindinę kalbą pasakė dr. Kazys Pemkus. Dar kalbėjo inž. Edmundas Gaidemavičius iš Lietuvos. Tų demonstracijų kelios kasetės ir nuotraukos buvo nusiųstos į Lietuvą. Demonstracijos laikomos pavykusiomis.

Liepos 19 d. pirmininkei susilaužius ranką, veikla stabtelėjo.

Rugsėjo 5 d., Darbo dieną, buvo surengta gegužinė Aldonos ir Anio Grinių sodyboje, Lockport, IL. Nors oras buvo nelabai palankus, bet susirinko nemažas būrelis ALTo rėmėjų. Lietuvių kongreso išvakarėse, spalio 28 d., penktadienį, Balzeko L.K. muziejaus patalpose buvo surengtos vaišės kongreso atstovams ir svečiams. Buvo globojami atstovai ir ALTo suvažiavimo proga spalio 30 d. Taip pat įteiktas čekis ALTo centro valdybai veiklos išlaidoms sumažinti.

Gruodžio 14 d. kartu su ALTo centru suruoštos kalėdinės vaišės. Susidariusias išlaidas apsimokėjo dalyviai, kurių buvo apie 30. Tokiu būdu nepaimtas nė vienas centas iš kasos.

Sausio 13-tosios minėjimas įvyko 1995 m. sausio 13 d. Jaunimo centro koplyčioje ir kavinėje. Šv. Mišias aukojo kun. J. Vaišnys,SJ.

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas įvyko vasario 11-12 d. Vasario 11 d. šeštadienį žuvusių pagerbimas ir vainiko padėjimas prie Laisvės kovų paminklo Jaunimo centro sodelyje. Apeigas atliko lit. mokyklos mokytojai su savo mokiniais, vainiką padėjo prof. Vytautas Landsbergis, svečias iš Lietuvos. Vakare 7 val. įvyko prof. V. Landsbergio susitikimas su ALTo žmonėmis Balzeko muziejaus patalpose. Sekmadienį vėliavų pakėlimas, iškilmingos pamaldos. Po pietų 2 val. minėjimas vyko Maria aukštesniosios mokyklos salėje. Pagrindinę kalbą pasakė prof. Vytautas Landsbergis. Meninę programą atliko Čikagos Lietuvių operos vyrų choras. Po minėjimo buvo surengta vakarienė prof. V. Landsbergiui pagerbti. Minėjimas gerai pavyko, nes dalyvavo prof. V. Landsbergis.

Nusiųstas raštas L.R. prezidentui Algirdui Brazauskui dėl vykimo į Maskvą, į Pergalės šventę. Gautas ir atsakymas.

Ruošiamas kondensuotas Lietuvos genocido leidinėlis, kuris greitai bus baigtas, išverstas į anglų kalbą ir išsiuntinėtas JAV pareigūnams.

Mirus kuriam ALTo darbuotojui, buvo atsisveikinta ir palydėta į Amžino poilsio vietą.

Reikėjo reprezentuoti ALTą kitose organizacijose. Jau viskas parengta birželio trėmimų minėjimui birželio 11 d., visa turėta 13 valdybos ir tarybos posėdžių.

Iždininkei Mary Kinčius negalėjus dalyvauti, jos pranešimą perskaitė Petras Jokubka. Revizijos aktą perskaitė Jeronimas Gaižutis. Visus pranešimus sutiko tik tyla. Nuostabu, kad buvo nei pagirta, nei papeikta už įdėtą darbą. Pagalvojus peršasi klausimas: ar tie žmonės, kurių buvo apie 40, pranešimų nesuprato, pasistengė juos ignoruoti ar veikė kitokios priežastys?

Nominacijų k-jos vardu pranešimą padarė Evelyn Oželienė, perskaičiusi organizacijų pristatytus asmenis į valdybą ir tarybą. Vadovavimą nuo pirmojo posėdžio perima Liet. tautinės s-gos Čikagos skyrius. Pirmininkė Matilda Marcinkienė.

Baigiant pirmininkė padėkojo visiems už atsilankymą ir pakvietė kavutei. Savo vardu reiškiu nuoširdžią padėką „Draugui", jo red. D. Bindokienei ir „Margučio" vedėjui P. Petručiui už šios konferencijos ir kitų ALTo Čikagos skyriaus renginių garsinimą.

Ant. Repšienė

• **Diena be „Draugo"**, kaip padangė be žvaigždžių.

• **1821 m. vasario 24 d.** Meksika atsiskyrė nuo Ispanijos ir pasiskelbė nepriklausoma.

A.†A.
ONAI KAROBIENEI-SKRIDULYTEI

po sunkios ligos atsiskyrus su šiuo pasauliu, liūdintį jos brolį, mūsų mielą „SIETYNO" vadovą, muziką ANTANĄ SKRIDULĮ ir jo žmoną VALĘ širdingai užjaučiame ir drauge liūdime.

„SIETYNO" dainininkai:

Jadvyga Barūnienė
Juozė Daugėlienė
Algima Dautartienė
Flora Dippel
Joana Grybauskienė
Amalija Jagutienė
Veronika Janušaitienė
Irena Kapčienė
Ona Karašienė
Birutė Kožicienė
Narcizas Kreivėnas
Gediminas Lapėnas
Aniceta Mažeikienė
Juozas Paliulis
Juozas Sodaitis
Serafina Sukarevičienė
Algirdas Šilbajoris

KELIONĖ Į VILNIŲ
iš New Yorko ir Chicagos
per Varšuvą—pigiausia.
Skrydžiai LOT oro linija

POLISH AIRLINES
LOT

O pigiausi LOT bilietai
gaunami agentūroje

VYTIS
40-24-235 St.
Douglaston, NY 11363

Tel. 718-423-6161
800-77-VYTIS
FAX 718-423-3979

Papiginti bilietai gaunami keliaujant
ir su kitomis oro linijomis

A.†A.
MYKOLUI A. PAULIONIUI,

netikėtai mirus, nuoširdi užuojauta tėvams AUGUSTINUI ir VERONIKAI, sesutei RIMGAILEI, broliui ANTANUI su jų šeimomis, giminėms ir artimiesiems. Tik malda jūsų skausmą palydi.

Donata ir Alfonsas Samušiai

Mylimai Sesutei

A.†A.
ONAI KAROBIENEI

Skausmingų išgyvenimų Tėvynėje žemiškąją kelionę užbaigus ir sugrįžus į Amžinojo Gyvenimo Namus, giliame liūdesyje likusius jos mylimuosius, mūsų mielus, brolį muziką ANTANĄ SKRIDULĮ, jo žmoną VALĘ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir dalinamės šios skaudžios netekties skausmu.

Vytautas ir Stella Abraičiai
Juozas ir Elena Ambrozaičiai
Juozas ir Jadvyga Bartkai
Stasys ir Ona Daržinskiai
Jonas ir Juozė Daugėlai
Vacys ir Birutė Dzenkauskai
Vytautas ir Joana Grybauskai
Teodora Ilekienė
Jurgis ir Veronika Janušaičiai
Bronius ir Vera Juškiai
Irena Kapčienė
Antanas ir Sofija Kalvaičiai
Gediminas ir Vladė Lapėnai
Jurgis ir Aniceta Mažeikai
Birutė Pūkelevičiūtė
Mečys ir Janina Rumbaičiai
Aldona Sandargienė
Bronius ir Regina Snarskiai
Antanas ir Irena Sprindžiai
Donatas ir Lionė Stukai
Marija Šarauskienė
Valerija Šileikienė
Jonas ir Eglė Vilučiai
Ona Zdaržinskienė
Kostas ir Ona Žolynai

Daytona Beach, FL.

LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ SĄJUNGA

Turi laidotuvių patalpas visose Chicagos miesto apylinkėse ir priemiesčiuose.
Patarnavimas 24 val.

GAIDAS DAIMID
FUNERAL DIRECTORS
and EUDEIKIS FUNERAL HOME
BRIGHTON PARK 4330 S. CALIFORNIA AVE.
TOWN OF LAKE 4605 S. HERMITAGE AVE.
1-312-523-0440 OR **1-312-927-1741**

LACK & SONS
FUNERAL DIRECTORS
PALOS HILLS 11028 S. SOUTHWEST HIGHWAY
HICKORY HILLS 9236 S. ROBERTS ROAD
MARQUETTE PARK 6541 S. KEDZIE AVE.
ALL PHONES
1-708-974-4410

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS
MARQUETTE PARK 2533 W. 71 ST.
CICERO 5940 W. 35 ST.
PALOS HILLS 10201 S. ROBERTS ROAD
LEMONT 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
EVERGREEN PARK 2929 W. 87 ST.
TINLEY PARK 16600 S. OAK PARK AVE.
ALL PHONES
CHICAGO **1-312-476-2345**
NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas) Tel. 1-800-994-7600

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Rytoj, sekmadienį — gegužės 21 d., 3 val. popiet, Jaunimo centro didžiojoje salėje vyks operos solistų, baleto ir choro koncertas. Bilietai prie įėjimo bus gaunami sekmadienį nuo 1 val. p.p. Koncerto programa labai įdomi ir įvairi — girdėsime lietuvių ir nelietuvių kompozitorių kūrinius, kuriuos atliks aštuoni solistai, mūsų Operos choras ir šokėja. Visi laukiami — padėkime Lietuvių operai!

Sol. Ramutė Tumuliauskaitė, dainavusi pagrindinę soprano partiją „Perlų žvejų" operoje.

x Detroito ateitininkai jaunučiai, per **Vitą Underį,** atsiuntė **$150** — metinį globos mokestį vienam Lietuvos našlaičiui. Dėkojame geriesiems ateitininkams. **„Lietuvos Našlaičių Globos" komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.**

(sk)

x A.a. Michael Paulionio atminimą pagerbdami, sesers R. Reklaitienės draugai iš Phoenix, AZ, per Barbara Snyder, Lietuvos našlaičiams padėti suaukojo **$160.** Našlaičių vardu reiškiame užuojautą velionio artimiesiems, o aukotojams dėkojame. **„Lietuvos Našlaičių Globos" komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.**

(sk)

x „Saulutė", Lietuvos vaikų globos būrelis, dėkoja už aukas padėti našlaičiams, invalidams, daugiavaikėms šeimoms Lietuvoje — Petras Štaras **$100,** Balys Kasparas **$100,** dr. Rimvydas Sidrys **$250** — antrus metus remia konkretų našlaitį. Labai ačiū! **„Saulutė", 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089, tel. (708) 537-7949, (708) 541-3702.**

(sk)

Kilus susirūpinimui ir sklindant gandams, kad Šv. Kazimiero lietuvių kapinių Čikagoje kampe (prie 115 ir Cicero gatvių) bus statoma senelių prieglauda, perkeliant į ją Holy Family Villa įnamius, buvo gautas Don Massaro, visų Čikagos arkidiecezijos katalikiškų kapinių administratoriaus pavaduotojo, užtikrinimas, kad jokia prieglauda nei toje vietoje, nei kurioje kitoje Šv. Kazimiero kapinių dalyje, nebus statoma. Taip pat užtikrinta, kad kapinių žemė nebus parduota.

LKV sąjungos „Ramovės" Čikagos skyriaus mirusių ramovėnų kapai **Lietuvių tautinėse** kapinėse bus lankomi gegužės 28 d., sekmadienį. Ramovėnus ir jų šeimos narius prašome rinktis 10 val. ryte prie kapinių administracijos pastato. **Šv. Kazimiero** lietuvių kapinės bus lankomos gegužės 29 d., pirmadienį, 9 val. ryte. Prašoma rinktis prie Romo Kalantos paminklo. Kviečiame visus ramovėnus ir jų šeimos narius dalyvauti ir kartu aplankyti mirusių ramovėnų kapus.

Dr. R. Sidrys, Streator, IL, mūsų laikraščio bendradarbis ir lietuviškos šalpos rėmėjas, „Drauge" nusipirko vertingų knygų. Ačiū už aplankymą lietuviško knygyno ir įsigijimą ten esančių leidinių.

x Ieškau pirkti B. Pūkelevičiūtės romaną **„Devintas lapas".** Skambinti: **708-986-0766.**

(sk)

x Virginia ir Gintautas Sauliai, Libertyville, IL Pasaulio Lietuvių centrui paaukojo **300** akcijų **Abbot Labs, Inc.,** už kurias širdingai dėkojame. Jų auka per klaidą nebuvo pažymėta 1994 metų aukotojų sąraše.

(sk)

x TRANSPAK skyrius **Lemonte** praneša, kad šeštadieninei mokyklai užsidarius vasaros atostogoms, šeštadieniais įstaiga Lemonte bus uždaryta. Penktd. 3-7 v.v., sekmd. 8:30 v.r.-2 v. p.p. bus atidaryta, kaip visada. **Transpak tel. 312-436-7772; 708-257-0497.**

(sk)

x Kviečiame į trijų parodų atidarymą: „Vydūnui 125—ex-libris", L. Surgailos „Niekieno žemė — Prūsų Lietuva", J. Mickevičius — skulptūros, **Liet. Dailės muziejuje, Lemonte, gegužės 20 d. iki birželio 11 d. Atidarymas gegužės 20 d., 7:30 v. v. - 9 v.v.**

(sk)

x Rugpjūčio 6 d. 10-ties dienų kelionė iš Chicagos ir New Yorko. Lankysime: **Prahą, Vieną, Budapeštą ir Zalcburgą.** Prie tos kelionės gali prisijungti grįžtantieji iš Lietuvos į JAV. Prašome greitai registruotis, nes vietų skaičius ribotas. **American Travel Service, 9439 S. Kedzie, Evergreen Pk., IL 60642, tel. 708-422-3000** arba **1-800-422-3190.**

(sk)

x Prieš užsisakydami paminklą, aplankykite **St. Casimir Memorials, 3914 W. 111th St.** Turime didelį pasirinkimą: matysite granito spalvą, dydį ir t.t. Gaminame paminklus mūsų dirbtuvėje pagal jūsų pageidavimą, brėžinius. Prieš pastatant paminklą, galėsite apžiūrėti ir įsitikinti, kad jis padarytas, kaip buvo jūsų pageidauta. **Sav. Lilija ir Vilimas Nelsonai. Tel. 312-233-6335.**

(sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminalinė Teisė

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo")
Tel.: 312-284-0100
Valandos pagal susitarimą

PAVASARIO VAJUS DRAUGO FONDE

Draugo fondo pavasario vajus pamažu kopia į milijoną. Milijono dolerių sutelkimui reikia nemažai vajų, nuolatos vykdomų laiškais ir vokeliais, kad kiekvienas „Draugo" skaitytojas-ja palaipsniui, pagal išgales, taptų Draugo fondo nariu-re.

Draugo fondo direktorių tarybos nutarimu, dosnumu pasižymėję DF nariai pakelti į **garbės narius.** Jie bus įamžinti „Draugo fondo garbės narių" bronzos lentoje dienraščio patalpose.

Ne visi DF garbės nariai iš karto ateina su tūkstančiu dolerių. Jie „išauga" per kelis lėšų telkimo vajus, papildant nario įnašus. Vajų eigoje, finansiniai pajėgiems DF garbės nariams nesunku tapti ir aukščiausio laipsnio garbės nariais. Jų pažymėjimui yra speciali vieta „Draugo fondo garbės narių" bronzos lentoje.

Džiaugiamės kiekvieno Draugo fondo naujo nario ar rėmėjo atėjimu. Laukiame narių bei garbės narių įnašų papildymo pavasario vajuje. Visiems vajaus dalyviams reiškiame padėką.

Pavasario vajaus dalyviai

Su 200 dolerių:
Danutė Balčienė, Cerritos, CA.
Ferdinandas Liktorius, Ft. Lauderdale, FL.
Alfonsas Gudauskas, a.a. žmonos Vitalijos atminimui, Chicago, IL.
Linas Raslavičius, Huntington Beach, CA.
Mečys ir Elena Krasauskai, per įgaliotinį M. Šilkaitį, So Pasadena, FL.

Su 100 dolerių:
Veronika ir Antanas Petrulis, Danville, IL.
Petras Štaras, Worcester, MA.
Vytautas Sinkus, Chicago, IL.
Kun. Vincentas Radvina, Santa Rosa, CA.
„Leiskit į tėvynę" — Salomėja Šmaižienė, Hot Springs, Ar.

Su 50 dolerių:
Salomėja Nyergienė, Santa Monica, CA.
Marija Edelienė, Phoenix, AZ.
Jonas Kučinskas, Miami Beach, FL.

Su 30-25 doleriais:
St. Butkaus šaulių kuopa, Detroit, MI.
Rožė Janowska, Norristown, PA.
Algimantas Bublys, Bloomfield Hills, MI.
Stasė ir Pranas Stanelis, St. Pete Beach, FL.
Juozė Lapšienė, Dedham, MA.

Fondo iždininkas

Dėmesio „Šatrijos" korporacijos nariams! Buvę ateitininkų „Šatrijos" korporacijos nariai ar norintys atkurti jos veiklą čia bei Lietuvoje, kviečiami pranešti Audronei Užgirienei, tel. 708-433-5608.

Sol. Arvydas Markauskas, taip šauniai pasirodęs praėjusį sekmadienį Bizet „Perlų žvejų" operoje, giedos šv. Mišių metu šį sekmadienį, gegužės 21 d., 11 val.r., Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje Lemonte.

x Ieškoma Marija-Marina(?) Stanaitytė-Raulinaitienė. Iš Lietuvos gautas prašymas ją surasti. Jos tėvas Stanaitis buvo Lietuvos aviacijos karininkas. Prašome skambinti Laimai: **tel. 708-253-1904.**

(sk)

x Vida ir Robertas Kosmonai, Palos Hills, IL atsiuntė **$300** ir nori globoti 2 našlaičius Lietuvoje iš Sedos ar Mažeikių apylinkių. Našlaičių vardu dėkojame! **„Lietuvos Našlaičių Globos" komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.**

(sk)

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959** arba **(708) 425-7161.**

(sk)

x Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, Chicago, IL. **Tel. (312) 476-2882.** Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis.

(sk)

x Juozas Bacevičius patarnaus Income Tax, namų ir apdraudų reikalais, 6529 S. Kedzie Ave., Chicago, **(312) 778-2233 — Casa Blanca. R.E.**

(sk)

x Dėmesio! Kokybiškai atlieku vidaus ir lauko namų dažymą ir remonto darbus greitai, pigiai, sąžiningai. Turiu rekomendacijas. Kreiptis: **708-656-6599.**

(sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road - Tel. (312) 847-7747.**

(sk)

x Ligos draudimas atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreiptis pas A. Lauraitį, A. & L. Insurance Agency, 4651 S. Ashland Ave., Chicago, IL 60609. **Tel. 1-312-523-9191.**

(sk)

PO OPEROS PREMJEROS

Užbaigus didelį darbą, o tokiu tikrai galima vadinti „Perlų žvejų" spektaklį, visi aktyviai įsijungę į šios operos pastatymą bei lietuvių operos bičiuliai tuoj po premjeros rinkosi į Jaunimo centrą atšvęsti pabaigtuves — atsigaivinti, pasidalinti įspūdžiais, kurių buvo marios.

Žemutinėje Jaunimo centro salėje besirenkančiųjų tarpe klegesys ir juokas — yra apie ką pakalbėti, pajuokauti ir ką prisiminti. Užbaigtuvių tvarkytoja, Operos valdybos sekretorė Dalia Stankaitienė šmaikščiai sukiojosi bandydama sukviesti svečius prie stalų, kur jų laukė atgaiva ir puiki vakarienė.

Svečiams susėdus prie stalų, Dalia pasveikino mamytes Motinos dienos proga ir kvietė visus vaišintis, bet prieš tai ji paprašė kun. Juozą Vaišnį, SJ, sukalbėti maldą.

Pasigardžiavus skania vakariene ir atsigaivinus, kavutę grukšnojant, šio vakaro vedėja pakvietė pirmininką Vytautą Radžių tarti žodį Lietuvių operos vardu.

Savo žodį valdybos pirmininkas pradėjo gilia padėka Lietuvių visuomenei gerai žinomam ir aukštam JAV pareigūnui Valdui Adamkui, be kurio žygių šis spektaklis nebūtų galėjęs įvykti. JAV ambasadorius Vilniuje padarė priekaištų dėl kai kurių dainininkų noro pasilikti po spektaklio Amerikoje ir uždarbiauti (kaip yra atsitikę), ir nenorėjo išduoti vizų. Valdo Adamkaus iniciatyva ir plačių pažinčių dėka, jam pavyko įtikinti JAV ambasadorių apie šių dainininkų kelionės reikšmę lietuvių kultūrinei veiklai Amerikoje. Pakviestas prie mikrofono, V. Adamkus plačiau nušvietė, kokia kebli biurokratinė padėtis buvo susidariusi su vizomis ir kaip jam sekėsi šį reikalą tvarkyti. Užbaigdamas Valdas Adamkus pabrėžė: „Mes visi dirbame tam pačiam tikslui, kad šypsnys neišnyktų nuo lietuvio veido, čia ir ten". Palinkėjo jis Lietuvių operai šį našų kultūrinį darbą tęsti toliau. Atsidėkodami vakarienės svečiai jam nuoširdžiai paplojo.

Tęsdamas savo žodį, Vytautas Radžius padėkojo Lietuvių operos meno vadovui maestro Alvydui Vasaičiui už gerą muzikinio kūrinio paruošimą, o už sceninį veikalo pastatymą — režisieriui Eligijui Domarkui ir jo asistentei Vidai Momkutei. Jis taip pat išreiškė padėką chorui, intensyviai repetavusiam nuo sezono pradžios, rugsėjo mėnesio; jo chorvedžiams: muzikams Ričardui Sokui ir Manigirdui Motekaičiui; pasidžiaugė solistų aukšto lygio pasirodymu ir nuoširdžiai padėkojo: solistei Ramutei Tumuliauskaitei, išraiškos šokėjai Jūratei Maskaliūnienei; solistams Broniui Tamašauskui, Arvydui Markauskui ir Liudui Norvaišai.

Valdybos pirmininkas tarė nuoširdų ačiū svečiams, choro talkininkams iš Lietuvos ir profesoriui Vytautui Viržoniui už tarpininkavimą su Lietuvos opera. Vytautas Radžius padėkojo ir kitiems talkininkams: spaudai — „Draugo" vyriausiai redaktorei Danutei Bindokienei, spaudoje rašiusiam Juozui Končiui ir visiems bendradarbiams. Dėkojo jis kostiumų tvarkytojui Antanui Krutuliui, grimuotojui Juliui Balučiui, Birutei Jasaitienei, lietuviškų radijo programų vadovams — Anatolijui Šlutui, „Margučiui", Aldona Stempužienei Clevelande, „Lietuvos aidams", Leonui Narbučiui; Sigitai Tylienei ir „Patrijai" už bilietų platinimą.

Operos pirmininkas reiškė gilią padėką dailininkei Adai Sutkuvienei už plakato ir programos viršelio paruošimą, dėkojo mecenatams už dosnią finansinę paramą ir su mecenatais tarpininkavusiam solistui Vaclovui Momkui. Ypatingą padėką jis išreiškė visiems, kurie apgyvendino ar vežiojo svečius iš Lietuvos: Virginijai ir Vytautui Kupcikevičiams, Juzei Ivašauskienei, Margaritai ir Vaclovui Momkams, dr. Vitalijai Vasaitienei, dr. Alicijai ir Adolfui Ruibiams, Aldonai ir Vladui Stropams, Aldonai ir Vytautui Šoliūnams, Juzei Augaitienei, dr. Petrui ir Aldonai Rasučiams, Birutei Barodicaitei, Mr. ir Mrs. Jonui Savickams, Onai Mažionytei, Danutei ir Jurgiui Vidžiūnams.

Padėkos žodžių tikrai buvo daug, o talkininkų dar daugiau, tad neįmanoma būtų visus čia ir išvardinti. Valdybos pirmininkui Vytautui Radžiui baigus padėkos žodį, vicepirmininkė Jonė Bobinienė pirmininkui prisegė gėlę primindama, kad didžiausia darbų našta Lietuvių operoje tenka valdybos pirmininkui. Reikia pridėti, kad, spektaklį ruošiant, nemažai plušėjo ir pati Jonė Bobinienė. Be jau minėtų valdybos narių, Vytauto Radžiaus, Jonės Bobinienės, Dalios Stankaitienės, valdyboje šiais metais darbavosi taip pat iždininkas Algirdas Putrius ir vicepirmininkai Vytautas Aukštuolis, Romas Burneikis ir Jurgis Vidžiūnas.

Kaip kasmet, po operos spektaklio buvo pagerbti choristai, išdainavę chore 10 metų. Šiemet buvo pagerbti Romas Burneikis, Raminta Dirmantienė ir Stefa Markvaldienė. Valdybos sekretorė Dalia Stankaitienė prisegė jiems po gėlę, o pirmininkas Vytautas Radžius įteikė dovanėles.

Paskutinį žodį tarė maestro Alvydas Vasaitis. Jis paminėjo, kad Operos darbas dabar vyksta dviejuose kontinentuose, čia ir Lietuvoje. Savo ruožtu jis dėkojo savo bendradarbiams, valdybos nariams ir svečiams iš Lietuvos.

Kalbos ir padėkos iš tikrųjų neužsitęsė tiek ilgai, kaip atrodytų iš šio aprašymo. Valdybos pirmininkas Vytautas Radžius padėkų dalį pravedė neužtęsdamas. Laiko pasižmonėti ir pasilinksminti liko užtektinai.

Juozas Končius

Prieš pirmąjį skambutį... Lietuviai, iš arti ir toli suvažiavę pasigėrėti Bizet „Perlų žvejų" opera gegužės 14 d. Morton mokyklos salėje.

Nuotraukos **Viktoro Kučo**